

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Ochrana úspor před inflací

Bakalářská práce

2022

Lucie Čunková

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lucie Čunková**
Osobní číslo: **E19419**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Ochrana úspor před inflací**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je vymezit alternativní možnosti ochrany úspor před důsledky inflace. Práce bude vycházet z příčin a důsledků inflace a u jednotlivých možností spoření a investic vymezí jejich výhody, rizika a možné zhodnocení.

Osnova:

- Inflace –pojem, příčiny a důsledky.
- Varianty spoření a investování, vč. výhod, nevýhod, rizik a možného zhodnocení.
- Vlastní návrhy ochrany úspor před inflací.
- Shrnutí a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

GLADIŠ, Daniel. Naučte se investovat. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-1205-5.
JANDA, Josef. Spořit nebo investovat?. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4736-709.
JUREČKA, Václav. Makroekonomie. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.
SYROVÝ, Petr. Investování pro začátečníky. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-802-7100-927.
SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. Osobní finance: řízení financí pro každého. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-802-7128-860.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Jan Černohorský, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2022**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Černohorský, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2021

Prohlašuji:

Práci s názvem Ochrana úspor před inflací jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 04. 2022

Lucie Čunková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Janu Černohorskému, Ph.D. za jeho trpělivost, ochotu a odborné rady, které mi pomohly při vypracování.

ANOTACE

Práce se zabývá ochranou úspor před inflací, a to zejména formou zhodnocení spořicíh a investičních produktů. Práce vychází z popisu inflace, jejích příčin a důsledků. Také vysvětluje cílování inflace. Dále charakterizuje spořicí a investiční produkty, jejich výhody, nevýhody a rizika. Nalezení ochrany úspor spočívá v porovnání míry inflace se zhodnocením produktů a ve vytvoření modelových příkladů.

KLÍČOVÁ SLOVA

inflace, cílování inflace, zhodnocení produktů, spoření, investování, výnosnost

TITLE

The Protection of Savings Against Inflation

ANNOTATION

The Bachelor thesis deals with the protection of savings against inflation, especially through the appreciation of savings and investment products. The thesis is based on the description of inflation, its causes and consequences. It also explains inflation targeting. Furthermore it characterizes savings and investment products, their advantages, disadvantages and risks. Finding savings protection consists of comparing the inflation rate with the products' valuation and creating model examples.

KEYWORDS

inflation, inflation targeting, appreciation of products, saving, investing, profitability

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	10
ÚVOD.....	11
1 INFLACE.....	12
1.1 Definice inflace a souvisejících pojmů	12
1.2 Výpočet inflace	12
1.2.1 CPI – index spotřebního koše	13
1.2.2 Další možnosti měření inflace	13
1.3 Druhy inflace.....	14
1.4 Příčiny inflace	15
1.4.1 Poptávková inflace.....	15
1.4.2 Nabídková inflace	16
1.5 Důsledky inflace.....	16
1.5.1 Redistribuční efekt.....	17
1.6 Cílování inflace	18
2 VARIANTY SPOŘICÍCH A INVESTIČNÍCH PRODUKTŮ	19
2.1 Základní pojmy ke spoření a investování.....	19
2.2 Varianty spořicích produktů.....	20
2.2.1 Penzijní spoření.....	21
2.2.2 Stavební spoření.....	22
2.2.3 Spořicí účty, vkladní knížky, termínované vklady	22
2.3 Varianty investování	23
2.3.1 Akcie.....	23
2.3.2 Dluhopisy.....	25
2.3.3 Podílové fondy	26

2.3.4	Komodity	28
2.3.5	Nemovitosti.....	28
2.3.6	Kurzy měn – Forex	29
2.3.7	Jiné formy investování.....	29
3	VÝNOSNOST VYBRANÝCH SPOŘICÍCH A INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ A STRUKTURA SPOŘENÍ DOMÁCNOSTÍ	31
3.1	Vývoj míry inflace	31
3.2	Výnosnost spořicích nástrojů vzhledem k inflaci	32
3.3	Výnosnost investičních nástrojů vzhledem k inflaci.....	36
3.3.1	Výnosy peněžního trhu, dluhopisů, akcií.....	37
3.4	Struktura úspor domácností.....	41
3.5	Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti vybraných spořicích a investičních nástrojů.....	43
4	VLASTNÍ NÁVRHY OCHRANY ÚSPOR PŘED INFLACÍ.....	47
5	SHRnutí A DOPORUČENÍ	55
	ZÁVĚR	58
	POUŽITÁ LITERATURA	61
	PŘÍLOHY	67

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Vztah mezi bezpečím, likviditou a výnosem	20
Obrázek 2: Vývoj indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku	32
Obrázek 3: Výnosy komodit v investičním horizontu	36
Obrázek 4: Výnosy peněžního trhu v investičním horizontu	37
Obrázek 5: Výnosy dluhopisů v investičním horizontu	38
Obrázek 6: Výnosy akcií v investičním horizontu	39
Obrázek 7: Vývoj akcií dle indexu S&P 500 po letech.....	40
Obrázek 8: Průměrné roční reálné výnosy akcií, dluhopisů a amerických pokladničních poukázek v procentech.....	41
Obrázek 9: Vývoj úspor domácností v jednotlivých letech	42
Obrázek 10: Vývoj úspor domácností od roku 2008 do roku 2019	43
Tabulka 1: Výnosnost penzijních fondů za rok 2013 až 2020 v procentech.....	34
Tabulka 2: Vliv maximálního státního příspěvku	35
Tabulka 3: Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti spořicíh nástrojů	44
Tabulka 4: Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti investičních nástrojů	46
Tabulka 5: Modelový příklad ze spořicíh nástrojů	49
Tabulka 6: Modelový příklad z investičního a spořicíh nástrojů	51
Tabulka 7: Modelový příklad z investičních nástrojů	54

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DPS	Doplňkové penzijní spoření
NFT	Nezaměnitelný token
p.a.	za rok
p.b.	procentní bod

ÚVOD

Inflace se týká každého, kdo vlastní peníze. O důsledcích inflace se často hovoří, ale přesto spousta lidí nechává své peníze bez jakéhokoliv zhodnocení. Tím přicházejí o své úspory, které se jim sice na první pohled neztrácejí, ale již si za ně koupí méně. Kdyby peníze na účtech začaly mizet podle výše míry inflace, možná by se tím lidé začali více zabývat. Takto si lidé kupní sílu jejich úspor často neuvědomují.

Inflace má více příčin i důsledků. Její dopad může být pozitivní i negativní. Nelze říct, že je inflace špatná a je třeba ji zcela odstranit. Díky inflaci roste ekonomika. Také záleží na jejím druhu, například hyperinflace má jiný dopad než inflace mírná.

V současné době po koronavirové krizi, kdy se míra inflace zvyšuje, je toto téma velmi aktuální. Míra inflace je momentálně vysoká, a ne každý investiční či spořicí produkt je schopný ji překonat. Netýká se to jen vysoké inflace. Některé produkty nejsou vhodné jako ochrana před inflací, ani pokud je inflace na svém cíli, který je stanoven Českou národní bankou.

Spořicí a investiční produkty mají také své výhody, nevýhody a rizika, které je nutné zohlednit před vložením svých úspor do nich. Riziko snižuje především pojištění vkladů, které je u některých spořicích produktů. Naopak se zvyšuje u investování do zahraničí kvůli měnovému riziku.

Na základě výše uvedeného je **cílem práce vymezit alternativní možnosti ochrany úspor před důsledky inflace. Práce bude vycházet z příčin a důsledků inflace a u jednotlivých možností spoření a investic vymezí jejich výhody, rizika a možné zhodnocení.**

Ke splnění hlavního cíle je nutné nejprve splnit parciální cíle:

- charakterizovat pojem inflace, její příčiny a důsledky;
- objasnit, jaké jsou varianty spoření a investování, včetně jejich výhod, nevýhod, rizik a možného zhodnocení;
- vysvětlit vlastní návrhy ochrany úspor před inflací;
- shrnout poznatky a uvést doporučení.

1 INFLACE

V této kapitole je vysvětlena inflace a související pojmy. Jsou popsány možnosti výpočtů inflace, druhy inflace, příčiny z hlediska monetaristického a keynesiánského přístupu, důsledky pozitivní i negativní. Na závěr této kapitoly je popsáno cílování inflace.

1.1 Definice inflace a souvisejících pojmů

ČNB (2022a) popisuje inflaci jako „*opakovaný růst většiny cen v dané ekonomice*“, podobně inflaci definuje Vlček (2016, s. 424), inflace dle něj znamená „*trvalý všeobecný růst cenové hladiny ekonomických statků a výrobních faktorů*“.

Kohout (2018, s. 146) uvádí, že inflace neznamena jen zvýšení cenové hladiny, ale i zvýšení množství peněz v ekonomice, tento autor tak rozlišuje inflaci na dva typy, tedy inflaci cenovou a inflaci měnovou. Inflace podle něj tedy může znamenat, že je vyšší objem peněz v ekonomice než reálného produktu. Monetaristé řadí zvýšení množství peněz v ekonomice mezi příčiny vzniku inflace.

Dle Jurečky (2017, s. 128) při deflaci „*dochází k poklesu cenové hladiny*“ a Vlček (2016, s. 425) popisuje deflaci jako opak inflace „*všeobecná cenová hladina klesá a míra inflace nabývá záporných hodnot*“. Ani přílišná deflace není vhodná, ekonomika stagnuje, lidé neutrácejí a věří, že se ceny ještě sníží, čímž oddalují nákup.

Dezinflace znamená, že se inflace zpomaluje. Opakem dezinflace je akcelerující inflace.

Dle Vlčka (2016, str. 426) vzniká dezinflace i deflace vlivem státních zásahů, zejména hospodářské politiky.

1.2 Výpočet inflace

Pro výpočet inflace se používají cenové indexy. Míra inflace je rozdíl mezi cenovými indexy z běžného a základního období, vyjádřena v procentech. Pomocí indexu spotřebního koše lze vypočítat jako:

$$\text{míra inflace} = \frac{CPI_t - CPI_{t-1}}{CPI_{t-1}} \times 100$$

Pomocí cenového deflátoru jako

$$\text{míra inflace} = \frac{ICD_t - ICD_{t-1}}{ICD_{t-1}} \times 100$$

1.2.1 CPI – index spotřebního koše

Inflace se vypočítává měsíčně i ročně, ale vždy zpětně. Hodnotu inflace nelze určit dopředu, lze ji jen předvídat.

V indexu spotřebního koše je kolem 800 výrobků a služeb, které se vypočítávají každoročně Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Spotřební koš prochází aktualizací a průběžně se výrobky a služby v něm mění, zároveň má každá položka svoji váhu důležitosti. Položky mají svoji váhu, protože některé služby či výrobky kupuje více lidí a některé méně. Tyto položky obsahují potravinářské zboží, nepotravinářské zboží a služby, a jsou rozděleny do 12 skupin, přičemž každá skupina obsahuje další množství položek.

K aktualizaci musí docházet, protože lidské potřeby se mění, dochází k technologickým pokrokům a ke změnám v trendech. Ze spotřebního koše nelze zjistit, zda statek či služba se nenahradila substitutem. Nelze ani zjistit, zda nedošlo k nárůstu ceny, kvůli zkvalitnění výrobku. Také se mohla zvýšit cenová hladina u produktů, které ve spotřebním koši nejsou. Ani tento ukazatel neukazuje přesnou výši inflace.

Inflace neznamená, že vzrůstají ceny všech služeb a zboží, některé ceny mohou i klesat (Jurečka, 2017, s. 128).

U tohoto indexu lze míru inflace měřit ve vztahu k předcházejícímu měsíci, dále jako stejný měsíc ke stejnému měsíci předešlého roku – z důvodu očištění od sezónních vlivů nebo jako průměr za 12 měsíců ve vztahu k předešlému průměru za 12 měsíců – tento index se hodí především k výpočtům reálných mezd a důchodů. Index spotřebního koše se vypočítá jako:

$$CPI = \frac{\text{hodnota daného spotřebního koše v cenách běžného roku}}{\text{hodnota daného spotřebního koše v cenách základního období}} \times 100$$

1.2.2 Další možnosti měření inflace

ICD – Cenový deflátor HDP zahrnuje všechny statky a služby vyprodukované v ekonomice, nejen ty vybrané. Patří sem i nové výrobky, které nejsou zahrnuty ve spotřebitelském koši.

Vzorec cenového deflátoru:

$$ICD = \frac{\textit{nominální HDP}}{\textit{reálný HDP}} \times 100$$

Nominální HDP je v cenách běžných, reálný HDP je v cenách základního roku.

PPI – Index cen výrobců se využívá především pro prognózování inflace. Je podobný indexu spotřebního koše, měří se zde cenová hladina vstupů do výroby jako energie, práce a další.

1.3 Druhy inflace

Při sledování inflace je důležité vědět, o jakém druhu inflace hovoříme, protože každý má jiný dopad. Inflace nemusí být vždy špatná, viz níže uvedené důsledky inflace. Z hlediska přehlednosti je uvedeno rozdělení podle míry růstu cenové hladiny, patrnosti inflace a dále se popisuje inflace podle očekávání firem a domácností.

Dle míry růstu cenové hladiny se rozlišují následující druhy inflace:

- mírná inflace je do 10 %, ta nemá pro ekonomiku až takový dopad, produkt stále roste. Brčák, Sekerka, Stará (2014, s. 131) za mírnou inflaci považují takovou, kdy tempo růstu cen není vyšší než tempo růstu produktu;
- pádivá inflace je dvojciferná, lidé ztrácejí důvěru v peníze, čím mohou inflaci ještě zhoršovat, začínají se snažit chovat protiinflačně, vybírají úspory a nakupují nemovitosti, zlato a jiné statky, aby se zbavili měny. Dle Vlčka (2016, s. 432), dochází k smluvním dodatkům, které jsou protiinflační, tak aby při zvýšení inflace se zvýšil i úrok;
- hyperinflace nastává, jestliže je míra inflace přes tisíce procent za rok. Inflace se stává nekontrolovatelnou, lidé už nemají žádnou důvěru v peníze, používají zahraniční měnu nebo naturální směnu. Řešením hyperinflace je měnová reforma.

Podle toho, zda je inflace patrná, se uvádí následující druhy inflace:

- otevřená inflace někdy popsána jako zjevná, je inflace, kterou lze vidět v cenových indexech. Zatímco skrytá inflace se nepromítá do cenových indexů;

- skrytá inflace je v případě, že se cena zboží nezvyšuje, ale klesá gramáž či kvalita zboží. Dále to může být chybně sestavený spotřební koš, který neodpovídá spotřebě domácností;
- potlačená inflace znamená, že stát nedovoluje navýšení ceny zboží či služby, to způsobuje nedostatek zboží na trhu a vynucené úspory (Vlček, 2016, s. 433). Po uvolnění opatření dochází k inflačnímu nárůstu.

Inflace, která splní očekávání firem a domácností, se nazývá anticipovaná. Pokud je očekávání jiné, je rozdíl mezi skutečnou mírou inflace a očekávanou tzv. neanticipovaná část. Splnění očekávání není pro ekonomiku taková zátěž, jako nesplnění očekávání. Nabídka i poptávka stihly reagovat. I přes to, že je určité inflační očekávání, ne každý se může na něj připravit. Například zaměstnanec předpokládá inflaci 3 %, ale v zaměstnání mu nezvýší mzdu o požadovaná procenta. Subjekty jsou schopny se lépe připravit na inflaci, pokud se inflace vyvíjí každý rok o zhruba stejné procento, než když je jeden rok inflace nízká a další rok vysoká (Jurečka, 2017, s. 142).

Setrvačná inflace znamená, že i poptávková i nabídková strana předpokládají stejnou míru inflace, tím pak doopravdy dochází k inflaci, protože obě strany s inflací počítají, a proto roste cena výrobků i mezd stále stejným tempem.

1.4 Příčiny inflace

Příčiny inflace se nejčastěji rozdělují na poptávkové a nabídkové. Takto příčiny inflace rozděluje keynesiánský přístup. Příčinou inflace je podle monetaristického přístupu množství peněz v ekonomice.

Monetaristický přístup uvádí za příčinu inflace rychlejší růst množství peněz než reálný produkt ekonomiky. Ke zvýšení peněžní zásoby dochází, aby se podporoval hospodářský růst. Dle monetaristického přístupu v krátkém období s rostoucím množstvím peněz roste jak reálný produkt, tak cenová hladina a v dlouhém období roste pouze cenová hladina. Další příčinou je inflační očekávání, které znamená, že domácnosti a firmy očekávají inflaci ve stejné míře jako v přechozím roce.

1.4.1 Poptávková inflace

Inflace vyvolaná poptávkou nastává, pokud se velikost skutečného produktu blíží produktu potenciálnímu (Brčák, Sekerka, Stará, 2014, s. 132), dochází tak ke zvýšení agregátní poptávky. Stává se to v ekonomice, která dosahuje nízké nezaměstnanosti a je nedostatek pracovních sil.

Ekonomika se nachází na hranici produkčních možností, nelze již vyrobit více, dochází ke zvýšení inflace vlivem růstu cen.

Když je po zboží velmi vysoká poptávka a nemusí být ekonomika ani na hranici produkčních možností, firmy chtějí více zboží vyrábět, zatímco v krátkém období není jednoduché zvýšit produkci, proto se většinou zvýší ceny (Jurečka, 2017, s. 137). Pokud by firma chtěla navýšit produkci, musela by přijmout nové zaměstnance nebo stávajícím platit přesčasy. Obojí má za následek zvýšení nákladů a tím i cen.

Spouštěčem poptávkové inflace jsou nejčastěji levné úvěry, zvýšení mezd, které nezvyšují produktivitu, firemní investice, snížení daní vládou, nárazové použití úspor, zvýšené státní výdaje, příliv zahraničního kapitálu (Vlček, 2016, s. 434; Jurečka, 2017, s. 138).

1.4.2 Nabídková inflace

K nabídkové inflaci dochází, když se zvýší ceny vstupů do výroby, zvýší se náklady firmám. Ty pak musí buď zvýšit ceny nebo snížit množství produkce. V případě snížení množství produkce dochází i tak ke zvýšení cen. Pokud se například zdraží ropa, zvýší se ceny kamionové dopravy.

U nabídkové příčiny inflace dochází nejčastěji k inflační spirále, kdy zvýšením cen, chtějí zaměstnanci zvýšit i mzdy (Jurečka, 2017, s. 140). Pokud se zvýší mzdy, zvýší se i ceny vstupů do výroby, neboť vzrostou náklady na mzdy.

Spouštěčem nabídkové inflace je nejčastěji politická situace, oligopolní postavení, zvýšení cen základních surovin, zvýšení cen energií, růst daní, importovaná inflace. Jurečka (2017, s. 141) uvádí i opatření ekologické povahy – zdražení pohonných hmot, aby lidé používali auta elektrická.

1.5 Důsledky inflace

Důsledky inflace lze rozdělit na pozitivní i negativní.

Negativní mají nepříznivý dopad na rozhodování ekonomických subjektů. Pozitivní jsou u mírné inflace a mají příznivý dopad na ekonomiku. Redistribuční efekt má i pozitivní i negativní dopad na ekonomické subjekty.

Mezi **negativní důsledky** patří například:

- vyvolání nejistoty zejména pro investory, protože se obtížně dají predikovat cenové pohyby (Jurečka, 2017, s. 145). Nejvíce negativně ovlivňuje ekonomiku inflace neočekávaná. Při navyšování platů či mezd dochází k navyšování o očekávanou inflaci, zbývající neočekávanou část tak pobíratelé důchodu nedostanou. To platí i u dalších smluv jako nájemní smlouvy, dodavatelské smlouvy a další, kde sice mohou být inflační doložky, ale neočekávaná inflace v nich zahrnuta není (Brčák, Sekerka, Stará, 2014, s. 131);
- snižování kupní síly peněz neboli znehodnocování cenové hladiny, dochází tak k znehodnocování úspor, které nejsou nijak zhodnocovány;
- pokud je míra inflace vysoká, lidé přestávají mít důvěru v peníze a více utrácejí. Lidé začínají investovat do nemovitostí či zlata, aby se zbavili finančních aktiv.

Mezi **pozitivní důsledky** patří například, růst ekonomiky, kdy firmy se snaží vyrobit více, čímž se zvyšuje i HDP. Zároveň se firmy snaží snížit náklady, a to pomáhá technologickému pokroku. Černohorský (2020, s. 174) popisuje další pozitivní důsledek a tím je zvyšování efektivnosti měnové politiky, kdy subjekty si více půjčují kvůli nízkým reálným sazbám, což má za následek zvýšení agregátní poptávky.

1.5.1 Redistribuční efekt

Redistribuční efekt znamená přesun části bohatství od jednoho subjektu k druhému. Nejčastěji má vliv na tyto skupiny:

Věřitelé x dlužníci – inflace je výhodná pro dlužníky, neboť splácejí ve znehodnocujících se penězích. Peníze v době, kdy si je dlužníci půjčili, měly vyšší hodnotu. To je naopak nevýhodné pro věřitele.

Pobíratelé fixních důchodů x variabilních důchodů – pobíratelé fixních důchodů dostávají stejnou výši důchodů a inflace jim snižuje reálnou kupní sílu, to platí i u pobíratelů sociálních dávek, kdy dávky zůstávají stejné i několik let. Zatímco subjekty, které mají variabilní důchody nejčastěji stanoveny tržně, inflace tolik nepostihne.

Zaměstnanci x zaměstnavatelé – nominální výše mzdy je dána např. na rok mzdovým výměrem. Není předem známé, jak vysoká inflace bude, ale míra inflace během roku roste a tím se snižuje reálná hodnota mzdy. Zaměstnavatelé také mohou během roku zvýšit ceny výrobků i bez zvýšení mezd.

Poplatníci daní x stát – stále narůstající mzdy nemusejí znamenat skutečné navýšení bohatství domácnosti. Poplatníci daní platí více státu, protože mají nominálně větší mzdy.

Držitelé úspor x investoři – ani držitelé úspor, kterým jsou peníze úročeny, nemusí být před inflací chráněni z důvodu nižších úroků, než je inflace. Nominální úrokové sazby se zvyšují, ale reálné úroky jsou záporné (Černohorský, 2020, s. 173). Zatímco investoři se snaží investovat do investic, které neztrácejí na hodnotě

1.6 Cílování inflace

Obecně se inflační cíl pohybuje v určitém intervalu. K dosažení inflačního cíle se využívají různé nástroje měnové politiky. Česká národní banka má za cíl 2% inflaci. Tento cíl se může odchýlit o 1 % směrem nahoru nebo dolů.

Ke splnění cíle využívá ČNB (2021) například určování úrokových sazeb. Jejich zvýšení má za cíl v budoucnu snižovat míru inflace. Centrální banka po změně výše sazby, resp. po každém měnově-politickém zasedání, odůvodňuje svá rozhodnutí (Černohorský, 2020, s. 179).

ČNB nepoužívá nástroje měnové politiky u nabídkových šoků, administrativních či regulatorních opatřeních, kdy „*snaha centrální banky udržet inflaci na cíli by za těchto okolností vedla k nežádoucím výkyvům ekonomického vývoje a zaměstnanosti*“ (ČNB, 2021). Na takové situace nereaguje a zařazuje je do výjimek z plnění inflačního cíle. U cílování inflace dochází k časovému zpoždění. Jílek (2013, s. 283) uvádí, že dopad změny úrokových sazeb se projeví zhruba za 12 až 18 měsíců.

2 VARIANTY SPOŘICÍCH A INVESTIČNÍCH PRODUKTŮ

Dle Jandy (2011, s. 12) je spoření bezrizikové. Popisuje jej jako pravidelné odkládání peněz a je u něj téměř jistota, že se vložené prostředky vrátí. Výnos je předem známý. Jediné, co jej znehodnocuje je inflace.

Investování je definováno jako vzdání se současné hodnoty finančních prostředků s předpokladem získání vyšší předem neznámé hodnoty (Srový a Tyl, 2020, s. 55). Investování je většinou dlouhodobé a výnos se odhaduje. U investice není zisk ani ztráta předem známá, je zde vyšší riziko než u spoření, ale také vyšší potenciální zisk. Investování může být jednorázové, kdy dochází k vložení jednorázové částky do investice nebo pravidelné vkládání stejné částky měsíčně či ročně. Při pravidelném investování dochází k průměrování cen, tzn. při vysokých cenách se nakoupí méně kusů, zatímco při nízkých cenách se nakoupí více kusů.

V této kapitole jsou vysvětleny základní pojmy, které jsou spojené se spořením a investováním, a poté jsou popsány jednotlivé varianty spoření a investování.

2.1 Základní pojmy ke spoření a investování

V této podkapitole budou vysvětleny pojmy spekulace, načasování investice, likvidní rezerva, reálný výnos, riziko, vztah mezi rizikem, likviditou a výnosem, měnové riziko a pojištění vkladů.

U **spekulace** není riziko předem známé. Spekulace jsou velmi rizikové, ale dokážou být i vysoce výnosné, což mnoho lidí motivuje k tomu, aby začali spekulovat. Spekuluje se nad cenou, která by měla jít ve prospěch spekulanta.

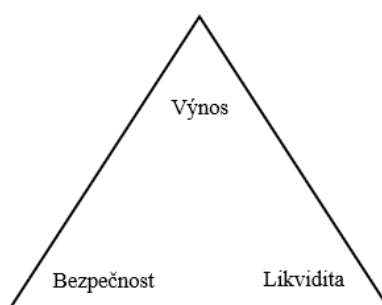
Janda (2011, s. 93) uvádí, že **načasování vstupu** do trhu je téměř nemožné, jelikož nelze zjistit, zda se nachází trh na vrcholu či dně. Srový (2016, s. 102) upozorňuje, že není vhodné vstupovat do trhu najednou ani z něj najednou vystupovat, z důvodu špatného načasování a ztráty hodnoty investice.

Likvidní rezerva je okamžitá rezerva, která je k dispozici. Likvidní rezerva by měla být alespoň šestnásobek výdajů nebo trojnásobek příjmů a při nastání nenadálé situace jsou tyto prostředky k dispozici. Nenadálá situace je například nemoc, což má za následek snížení příjmů, nebo porucha auta, kdy je nutná oprava.

Reálný výnos je nominální výnos očištěný od inflace. V rámci spoření i investování je důležité si všimnout především reálného výnosu.

Riziko v investicích znamená pravděpodobnost ztráty zisku, popřípadě celého kapitálu, neboli možnost ztráty hodnoty investice. Neexistuje neriziková investice, pokud by existovala, chtěl by ji každý a tím by už nebyla výnosná.

Ideální investice by byla vysoce likvidní, vysoce výnosná a bezpečná, případně jen s nízkým rizikem. U investování je **vztah mezi bezpečím, likviditou a výnosem**. Tento vztah vytváří trojúhelník (viz Obrázek 1), který znamená, že čím více je investice výnosná, tím nižší je její bezpečnost i likvidita. To platí i naopak. Bezpečnost je ovlivněna rizikovostí. Vysoké riziko pro investora znamená malé bezpečí. Nikdy tak není možné, aby byla všechna kritéria splněna na maximum.

Obrázek 1: Vztah mezi bezpečím, likviditou a výnosem

Zdroj: vlastní zpracování autorky

O **měnovém riziku** se mluví v souvislosti s investováním v zahraničních měnách, neboť záleží na kurzu měny. Kurzy měny se často mění, což v malých částkách nehraje takovou roli, ale v řádech milionů už je výše kurzového rozdílu znatelná. Kurz měn dokáže i z investice s výnosem udělat investici se ztrátou. Měnové riziko není u každé měny stejné. U menších měn např. koruny české je riziko výraznější, protože její hodnota je při nejistotě na trzích volatelnější.

Pojištění vkladů znamená, že jsou ze zákona pojištěny vklady osob u bank, stavebních spořitelů a družstevních záložen do výše 100 000 EUR. U každé banky je toto pojištění zvlášť, tzn. osoba, která by měla dva produkty u jedné banky, je stále pojištěna jen na 100 000 EUR. Pokud by měla každý produkt u jiné, je u každé pojištěna zvlášť.

2.2 Varianty spořicíh produktů

Spořicí produkty většinou pokryjí jen inflaci, zhodnocení je u nich minimální, jsou ale méně rizikové. Mezi varianty spoření se řadí penzijní spoření, stavební spoření, spořicí účty,

termínované vklady a vkladní knížky. Varianty spoření jsou blíže popsány v následujících subkapitolách.

2.2.1 Penzijní spoření

Penzijní spoření je dvojího druhu. Rozlišuje se doplňkové penzijní spoření (DPS) a penzijní připojištění. DPS je dle §1 odst. 2 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, shromažďování a umisťování příspěvků účastníka, zaměstnavatele za účastníka a státních příspěvků, jehož účelem je zabezpečit účastníkův příjem ve stáří nebo při invaliditě. Obdobně se definuje i penzijní připojištění dle §1 odst. 2 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Rozdíl mezi těmito typy penzijního spoření je v investiční strategii. U penzijního spoření je jen jedna, u DPS si lze zvolit z více investičních strategií více. Zároveň u DPS nelze po 15 letech část prostředků vybrat, aniž by účastník nepřišel o státní příspěvky.

Do konce listopadu roku 2012 bylo možné uzavřít smlouvu o penzijním připojištění. Tyto smlouvy jsou stále ještě platné. V současné době lze založit jen doplňkové penzijní spoření.

Penzijní spoření se zakládá do věku 60 let nebo na dobu 5 let, pokud již účastník dosáhl věku 60 let. Mezi penzijními fondy lze přecházet s tím, že musí být finanční prostředky převedeny. Doplňkové penzijní spoření lze předčasně vybrat nejdříve po 2 letech. Penzijní spoření nemá pojištění vkladů. Zaměstnavatelé často využívají příspěvky na penzijní spoření jako zaměstnanecký benefit, ať už pevnou částkou nebo procentuální částkou ze mzdy.

Penzijní společnost má ze zákona povinnost vést alespoň jednu konzervativní strategii. Penzijní společnosti nabízejí i jiné strategie jako dynamické či vyvážené a další. Od toho se pak odvíjí i výše výnosu a rizika. Zvolenou strategii lze měnit.

Při splnění podmínek vzniká u penzijního spoření nárok na státní příspěvek, který se vyplácí měsíčně. Nelze jej ale uplatnit, pokud by posílal částku jen zaměstnavatel. Výše státního příspěvku se odvíjí od výše vložených peněžních prostředků. Nejvyšší je 230 Kč při vkládání částky 1000 Kč. A také lze uplatit odpočet základu daně až do výše 24000 Kč. To platí v případě, že přesáhne účastník naspořenou částku 12000 Kč, tudíž aby bylo možné využít celý odpočet, spoření by muselo za rok být alespoň 36000 Kč a z toho 24000 Kč jde uplatnit na odpočet daně.

Smyslem penzijního spoření je především naspořit si finanční prostředky na důchod. Stát se toto snaží podporovat formou státního příspěvku a daňových úlev, a to proto, že současný důchodový systém je z dlouhodobého hlediska neudržitelný a bude nutná důchodová reforma.

U předčasného výběru státní příspěvek propadá státu. Spořitel musí zaplatit daň jak za vyplacené příspěvky od zaměstnavatele, tak i z výnosu. Daň je ve výši 15 %. Pokud spořitel uplatňoval slevy na dani, musí je všechny vrátit. Po uplynutí doby lze použít prostředky na cokoliv. Vložené peněžní prostředky do penzijních fondů nejsou pojištěny ze zákona.

2.2.2 Stavební spoření

Stavební spoření dle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření je účelové stavební spoření, kdy účastník vkládá svoje prostředky a jsou mu poskytovány státní příspěvky a úvěr.

Stavební spoření se zakládá na minimálně 6 let a je předem známá cílová částka. Za založení stavebního spoření se platí vstupní poplatek, který je většinou 1 % z cílové částky. Vklady jsou ze zákona pojištěny do výše 100 000 EUR.

Stát přispívá 10 % z vkladu za rok formou státních příspěvků, maximálně však 2000 Kč ročně. Aby vznikl nárok, musí být naspořeno alespoň 20000 Kč za rok. Za změnu cílové částky se účtuje poplatek. Po uplynutí 6 let lze naspořené prostředky použít na cokoliv a vzniká nárok na úvěr ze stavebního spoření.

Stavebních spoření lze založit i více, ale státní příspěvek je vždy jen do maximální částky 2000 Kč. Stavební spoření nelze vybrat dříve jak za 6 let, jinak propadají státní příspěvky a je nutné zaplatit poplatek.

2.2.3 Spořicí účty, vkladní knížky, termínované vklady

Spořicí účet je spořicí produkt, který slouží k uložení peněz. Na rozdíl od běžného účtu je zhodnocován. Spořicí účty jsou velice likvidní, většinou k nim není žádná platební karta. Vzhledem k tomu, že je lze téměř hned vybrat, mají nízké procento zhodnocení. Pokud je spořicí účet a bankovní účet u jedné banky, tak některé banky umožňují nahlížet na oba účty v jednom internetovém bankovníctví. Lze tak jednoduše převádět peníze ze spořicího účtu na běžný účet a naopak. Převod trvá pár vteřin. U těchto účtů bývá omezení, do jaké výše se vklady úročí, pokud je výše překročena je úročení menší nebo žádné. Vklady jsou pojištěny do 100 000 EUR.

Dle zákona č. 89/2012 Sb, občanského zákoníku je **vkladní knížka** potvrzení od vystavitele vkladní knížky o vložení hotovosti na účet nebo o výběru z něj. Vydává se na jméno a bez ní nelze s prostředky nakládat. Dříve byly vkladní knížky velmi využívány. V dnešní době, kdy je bezhotovostní platba naprosto běžná, se vkladní knížky už moc nevyužívají. Vkladní knížky mohou být s výpovědní dobou i bez ní. Existují i vkladní knížky výherní, kde probíhá slosování 2x za rok a majitel vkladní knížky může vyhrát, ale u těchto typů nedochází k žádnému zúročení. Vklady jsou ze zákona pojištěny do 100 000 EUR.

Termínovaný vklad je jednorázový vklad, který se během dohodnuté doby nemění a dispozice s ním je po tuto dobu omezena (ČNB, 2021b). Termínované vklady mají malé procento zhodnocení. Jde o předem danou dobu, na kterou budou peníze uloženy a výše úrokové sazby je známá předem. Za předčasný výběr hrozí sankce. Mohou být krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé. Je stanoven minimální vklad, aby bylo možné termínovaný vklad zřídit. U termínovaných vkladů je nízké riziko ztráty výnosu a vklady jsou ze zákona pojištěny do výše 100 000 EUR.

2.3 Varianty investování

Investování přináší potencionální vyšší výnos a vyšší riziko než spořicí produkty. Dokáže lépe pokrýt inflaci díky vyššímu zhodnocení. Mezi varianty investování se zahrnují v této práci investice do akcií, dluhopisů, podílových fondů, komodit, kurzů měn, nemovitostí, a jiné formy jako životní pojištění, kryptoměny a NFT. Jednotlivé varianty investování jsou dále popsány.

2.3.1 Akcie

Akcie je „*cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení akciové společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti a právo získávat předkupní právo na nově emitované akcie*“ (ČNB, 2022b). Akcie představuje procentuální vlastnický podíl na společnosti. Akcionář má pak právo rozhodovat o společnosti na valné hromadě. Jeho hlasovací podíl je zpravidla závislý na počtu akcií, které vlastní. S vlastnictvím akcií souvisí i výplata dividendy.

Dividenda je podíl na zisku akciové společnosti, její výši si schvalují akcionáři na valné hromadě, která je jednou ročně povinná. Tam si stanoví i rozhodný den, což je den, kdy dojde k výplatě dividendy. Aby akcionář dostal dividendu, nemusí držet akcii celý rok, stačí když ji drží v rozhodný den. Akcionáři se mohou i dohodnout, že si dividendu nevyplatí vůbec. Z výplaty dividend se platí 15% daň.

S akciemi se nejčastěji obchoduje na burzách, prodeje a nabídky mohou být i neveřejné. Nakoupit akcie na burzách lze přes brokera. Broker je firma či osoba, která umožňuje vstoupit na finanční trh. U velkých firem, jejichž akcie jsou veřejně obchodovatelné, je vysoká likvidita při prodeji.

Tyl (2013, s. 83) pokládá za spekulaci investice do krátkodobých změn ceny akcií a jako příklad uvádí farmaceutickou společnost, která vyvíjí nový lék. Pokud uspěje, ceny akcií budou stoupat, pokud neuspěje, budou klesat, případně společnost zbankrotuje.

Syrový a Tyl (2020, s. 106) a Gladiš (2005, s. 51) upozorňují, že přesnou vnitřní hodnotu akcií nelze přesně stanovit. Je to dáno tím, že je hodnota časově proměnlivá a nelze stanovit budoucí zisky. Nicméně je dobré vědět vnitřní hodnotu akcie, protože je ještě důležitější než cena akcie, a to proto, že akcie mohou být nadhodnocené.

Diverzifikace je u akcií velmi důležitá. Syrový a Tyl (2020, s. 106) doporučují investovat do celého akciového trhu, protože z dlouhodobého hlediska trh s akciemi roste. Nicméně Gladiš (2005, s. 25) pokládá za dostatečnou diverzifikaci 12–15 akcií různých firem, protože v tomto případě představuje jedna firma velkou část portfolia, kterou si investor dobře promyslí, zatímco investování do celého trhu je horší než nedostatečná diverzifikace, neboť celý trh může být nadhodnocený. Janda (2011, s. 109) doporučuje investovat alespoň do 10 akciových titulů, pokud některý klesne, ostatní stále mohou růst. Diverzifikace by měla být jak v odvětví, tak podle různých zemí. Při investici do jednoho odvětví se může stát, že v celém odvětví dojde k útlumu, to by znamenalo pokles hodnoty všech akcií naráz.

Nákup akcií je finančně náročnější a pokud chce investor mít i diverzifikované portfolio, je nákup akcií bez kolektivního investování pro řadu malých investorů nedosažitelný.

Pokud jsou akcie drženy více než 3 roky, jsou osvobozeny výnosy z prodeje od daně. Investice do akcií je dlouhodobou záležitostí, investovat do akcií na rok by se nemuselo vyplatit, neboť hodnota akcií se velmi rychle dokáže měnit. Pokud investor nakupuje akcie sám, nemusí správně odhadnout, které akcie jsou nadhodnocené či podhodnocené. Se zahraničními akciemi je také spojeno měnové riziko.

U akcií je v krátkém období vysoké riziko propadu hodnoty. U začínajících firem se dají nakoupit akcie za nízkou cenu a v budoucnu se může hodnota vyšplhat několikanásobně, s tím je ale spojeno i vysoké riziko, jedná se spíše o spekulaci.

2.3.2 Dluhopisy

„*Dluhopis je cenný papír, se kterým je spojeno právo majitele požadovat splacení dlužné částky ve jmenovité hodnotě a vyplácení výnosů z něj k určitému datu*“ (ČNB, 2022b). Při koupi dluhopisu se tedy vydavatel dluhopisu zavazuje, že splatí jistinu i s úrokem. Dluhopisy vydávají společnosti, které si potřebují půjčit. Pokud dluhopisy vydává stát, jedná se o státní dluhopisy. Dluhopisy mohou být vypláceny formou pravidelně vyplácených úroků nebo po uplynutí doby je vyplacena jistina i s úrokem.

Státy emitují dluhopisy z důvodů schodků v jejich rozpočtech, zatímco firmy takto získávají kapitál pro své podnikání (Srový a Tyl 2020, s. 151). Ani státní dluhopisy není možné považovat jako bezrizikové. Budík (2011, s. 39) zmiňuje Řecko, kterému pomohla až Evropské centrální banka a Světové banka z dluhové krize.

Ratingové agentury určují míru rizika. Rating u dluhopisů se určuje podle schopnosti společností splatit své závazky. Tato schopnost je pouze pravděpodobná. Rating se hodnotí AAA jako nejvyšší stupeň tedy nejmenší riziko a D nejnižší stupeň s nejvyšším rizikem, kdy už se jedná o spekulaci. Rating společností se v průběhu mění, některé se stávají více důvěryhodné jiné naopak. Společnosti s nejvyšším rizikem mívají z pravidla nejvyšší výnosy z emitovaných dluhopisů a často své závazky splatí částečně nebo vůbec. Pokud společnost zkrachuje, tak investor pravděpodobně přijde o jistinu i úrok. Rating neznamená doporučení k nákupu.

Stejně jako u akcií i u dluhopisů je nutné počítat s měnovým rizikem. Srový (2016, s. 97) doporučuje konzervativním investorům investovat jen do dluhopisů v tuzemské měně, protože jejich hodnota kolísá vlivem absence měnového rizika relativně méně. Riziko u tuzemských dluhopisů je tak nižší. Důležitá je diverzifikace, a pokud investor požaduje vyšší výnosy a chce investovat i do společností s nižším ratingem, neměl by dle Srového a Tyla (2020, s. 155) přesáhnout více než 10–20 % v investovaných dluhopisech. Nákup dluhopisů nemusí být bez kolektivního investování pro řadu investorů dosažitelný, protože obdobně jako akcie jsou finančně náročné a je těžké pak sestavit diverzifikované portfolio.

Cena dluhopisů se odvíjí od úrokových sazeb. U držení dluhopisu s nízkým zhodnocením v době, kdy jsou již na trhu dluhopisy s vyšším procentem zhodnocení, se musí dluhopis buď prodat pod cenou, nebo držet i v nízkém zhodnocení. Naopak při koupi dluhopisu s vysokým procentem zhodnocení v době, kdy jsou na trhu dluhopisy s nižším procentem zhodnocení, lze dluhopis prodat za vyšší cenu. To znamená, že čím vyšší jsou úrokové sazby, tím více klesají

ceny dluhopisů (Gladiš, 2005, s. 142). Dluhopisy na více než rok jsou rizikovější než dluhopisy na kratší dobu, kvůli kolísání sazeb, ale i z důvodu rizika splacení závazků, jelikož společnosti se může snížit její schopnost splácet závazky (Syrový a Tyl, 2020, s. 103).

2.3.3 Podílové fondy

Dle §102 odst.1 zákona č. 240/2013 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech je podílový fond tvořen jměním. Podle §93 stejného zákona jsou podílové fondy formou kolektivního investování, jejichž účelem je shromažďování finančních prostředků od veřejnosti a následné investování těchto prostředků již s rozloženým rizikem. Velkou výhodou kolektivního investování jsou vysoká likvidita, diverzifikace (Tůma, 2014, s. 84) a zkušenosti a znalosti správce fondů (Budík 2011, s. 49).

Majetek uvnitř podílových fondů patří investorům, kteří mají podílové listy, nikoliv správci či investiční společnosti. „*Podílový list je cenný papír, který představuje podíl podílníka na podílovém fondu a se kterým jsou spojena práva podílníka plynoucí ze zákona nebo ze statutu podílového fondu*“ (ČNB,2022b).

Podílové fondy spravuje správce. Správce rozhoduje o tom, které druhy akcií či dluhopisů nakoupí. Fond má většinou jasně danou strategii. Investor si může vybírat u investičních společností, do kterého fondu na základě své investiční strategie vstoupí.

Podílové fondy jsou vhodné i pro začínající investory. U investic je nutné počítat s různými poplatky, např. poplatky za správu, vstupní poplatky, výstupní poplatky. Vklady nejsou ze zákona pojištěny. Zhodnocení se odvíjí od druhu zvoleného fondu a jeho strategie.

Syrový (2016, s. 61) uvádí, že při investování do akciového fondu se riziko rozkládá, protože jedna firma obsahuje zhruba jen 1 % v portfoliu, větší firma kolem 3 %, a tím její výkyv nemá takový dopad. Zároveň se nevyplatí investovat jen do jednoho odvětví, pokud by došlo k útlumu.

Při výběru podílového fondu je také důležitá diverzifikace zvoleného fondu. Janda (2011, s. 109) doporučuje jako jednu z možností diverzifikace u podílového fondu i nákup dalšího podílového fondu u jiné společnosti. Pokud zvolí investor správně diverzifikovaný podílový fond, nemusí už sám diverzifikovat. Vzhledem k diverzifikaci podílových fondů, je nepravděpodobné, že by se hodnota celé investice propadla na nulu. Pokud jsou však z velké části obsaženy v podílovém fondu akcie, dokáže jejich hodnota velmi rychle kolísat. Fondy jsou

výhodné pro investory s nižším kapitálem, kteří si nemohou dovolit nakupovat akcie zvlášť a pro investory, kteří nechtějí aktivně sledovat dění investice.

U akciových a dluhopisových fondů je investice na více let, ve fondech peněžního trhu jsou investice se splatností do jednoho roku. Smíšené fondy mají v sobě více než jeden druh aktiva.

Fondy se rozdělují na:

- **fondy peněžního trhu**, které neinvestují do akcií vůbec. Investice do fondu peněžního trhu je většinou do jednoho roku a slouží spíše jako uchovatel peněz, jelikož jeho výnosy jsou nízké;
- **fondy akciové**, které obsahují alespoň 66 % akcií. To znamená, že investují i do jiných druhů aktiv. Mají nejvyšší procento zhodnocení a největší riziko;
- **fondy dluhopisové**, které nakupují převážně dluhopisy a jsou výnosnější než fondy peněžního trhu, také jsou rizikovější;
- **nemovitostní fondy**, které investují do nemovitostí, a to zejména do developerských a stavebních projektů;
- **komoditní fondy**, které investují do obchodování s komoditami;
- **fondy smíšené**, které obsahují akcie, dluhopisy a fondy peněžního trhu, jejich výnos se pohybuje mezi akciovými fondy a dluhopisovými fondy. Jejich poměr je předem daný;
- **fondy fondů**, které investují do podílových fondů, takže nakupují podílové listy od jiných podílových fondů;
- **zajištěné fondy**, které zaručují investorovi, že jeho vklady neztratí na hodnotě. Zajištěný fond nedosahuje takových výnosů jako jiné fondy. Mají předem danou dobu zajištění, kdy je garance výnosu nebo vrácení jistiny. Budík (2011, s. 59) upozorňuje, že pokud fond vrátí jen jistinu, je investorovou ztrátou její kupní síla;
- **fondy životního cyklu**, u kterých se strategie fondu mění společně s věkem investora. Ke konci investičního horizontu je potřeba být konzervativní, neboť jde především o zachování hodnoty investice. Proto ke konci investice obsahuje minimální nebo žádné množství akciové složky. O to vše se stará fond životního cyklu s cílovým datem. Tůma (2014, s. 73) uvádí, že se obsah akcií před odchodem do důchodu odvíjí i podle úspor investora. Pokud má investor velké množství úspor, může jeho portfolio obsahovat stále velký počet akcií a tím být rizikovější. Syrový a Tyl (2020, s. 174) upozorňují, že je vhodné mít i ke konci životního cyklu podíl v akciích, pokud nechce investor vybrat peníze najednou.

I u prodeje podílových listů je nutné myslet na zdanění, které je 15 %, při držení déle než 3 roky se daň neplatí. Neplatí se, ani když příjem z prodeje nepřesáhl 100 000 Kč za rok.

2.3.4 Komodity

„Komodita je druh zboží, se kterým se obchoduje bez rozdílů na kvalitě a dodávky od různých dodavatelů jsou vzájemně zaměnitelné“ (MONETA, 2022). Nejoblíbenější komodity jsou zlato a ropa. U komodit lze spekulovat nad cenou na burzovních trzích, u zlata a stříbra lze nakupovat i slitky, mince. Zlato je zejména oblíbené jako uchovatel hodnoty v případě měnové krize a ropa patří mezi neobnovitelný zdroj.

Syrový a Tyl (2020, s. 113) uvádějí, že při investici do akcií ropné společnosti se současně investuje i do komodit. Tedy existují i komoditní akcie. Dle Rogerse (2008, s. 17), komodity jsou součástí dobře diverzifikovaného portfolia, protože komodity dokážou ochránit i v případě poklesu ekonomiky.

Rogers (2008, s. 32) také vysvětluje, že mezi akciemi a komoditami existuje negativní vztah, tedy když rostou akcie, klesají komodity a naopak. Vysvětluje tento vztah jeho vlastní teorií, že pro akciové firmy s růstem cen komodit rostou náklady a tím vydělají méně, to ovšem neplatí například pro ropnou společnost, která na růstu cen komodit vydělává.

Kohout (2018, s. 183) popisuje komodity jako nepředvídatelné a rizikové. Do komodit se dá spíše investovat z dlouhodobého hlediska, než jen spekulovat nad jejich cenou. Syrový (2016, s. 120) připomíná, že komodity podléhají módě. Jednu dobu je oblíbené zlato, za nějakou dobu je oblíbená ropa apod.

2.3.5 Nemovitosti

Nemovitosti na investici se nakupují buď kvůli výnosu z pronájmu nebo na spekulaci ohledně výše ceny nemovitostí.

Nemovitosti se považují za bezpečné investování, neboť se říká „všichni lidé potřebují bydlet“. I přesto existuje riziko, že byt se stane ztrátovou investicí, protože nepůjde po dlouhou dobu prodat či pronajmout vzhledem k lokalitě. Dále se může stát nevýhodnou investicí, protože došlo ke zvednutí úroku na hypotečním úvěru, kdy investice již nebude výnosná. Při koupi nemovitostí na spekulaci může cena nemovitosti klesnout, místo aby vzrostla. Může se stát řada nepříjemných situací, například nájemník přestane platit, po dlouhou dobu nebude možno najít nájemníka nového, poničení bytu nájemníkem, havárie, neprodejná nemovitost.

Při obsazení bytu nájemníkem dostává majitel nemovitosti pravidelný měsíční výnos a značné navýšení výnosu po splacení nemovitosti. Zhodnocení se odvíjí od výše pronájmu a od způsobu financování nemovitosti (hypotéka, vlastní financování). Každoročně se platí daň z nemovitých věcí a majitel bytu musí platit daň z výnosu z pronájmu. K nákupu nemovitosti je potřeba vysoká hotovost nebo získat nárok na hypotéku, proto investování do nemovitostí není pro každého.

Vysoká poptávka po nemovitostech pomáhá k navýšení cen. Splacená nemovitost či částečně splacená nemovitost může sloužit jako zástava pro další hypotéku a nákup další nemovitosti.

2.3.6 Kurzy měn – Forex

Investoři vydělávají na pohybech kurzů měn. Obchoduje se na měnovém trhu Forex. Obchodovat může každý, kdo si založí svůj obchodní účet u některého z brokerů.

Existuje spousta strategií, jak na Forexu obchodovat. Využívají se fundamentální analýza i technická analýza. U fundamentální analýzy závisí na tom, co se ve světě momentálně děje. Technická analýza se odvíjí od analyzování grafů. Nastavit se může i tzv. stoploss, který zabraňuje ještě větší ztrátě otevřeného obchodu, pokud trh dojde k této hodnotě, obchodní pozice se automaticky uzavře. Lze otevřít více obchodů, rychlost uzavření obchodu je v rámci sekund, nebo lze nastavit, při jaké hodnotě se obchod sám uzavře či otevře.

2.3.7 Jiné formy investování

Mezi jiné formy investování jsou zde uváděny životní pojištění, investování do kryptoměn, nákup nezaměnitelných tokenů (NFT). Ani kryptoměny ani NFT nelze zfalšovat, protože jsou šifrované a ukládají se jako záznamy, takže každá transakce je dohledatelná. Na kryptoměny i NFT se pohlíží jako na spekulace.

Životní pojištění – při zřízení se k životnímu pojištění často nabízí i investování. Pokud chce klient investovat formou životní pojištění, má možnost si vybrat z kapitálového životního pojištění a z investičního životního pojištění. U kapitálového pojištění je předem zaručený výnos, u investičního je možnost vyššího zhodnocení, ale bez zaručeného výnosu. Při investování přes životní pojištění se platí dvojí poplatky, jedny pojišťovně a druhé správci fondu (Syrový 2016, s. 183). Zhodnocení je nižší než při investování rovnou do fondu. Životní pojištění si lze po splnění podmínek odečíst z daňového základu až o 24 000 Kč. V případě zrušení je nutné uplatněné odpočty vrátit.

Kryptoměny jsou virtuální měny, na které nedohlíží žádná centrální banka. Mezi nejznámější kryptoměny patří Bitcoin, Ethereum, Ripple. Některé obchody přijímají platbu i kryptoměnami. Nicméně spousta lidí spekuluje nad cenou kryptoměn ve snaze je následně prodat za vysoký zisk. Kryptoměny jsou schopny vytvořit zisk i tisíce procent za několik let, někdy i v rádech měsíců. Nicméně dokážou také klesnout na téměř nulovou hodnotu. Ačkoliv se může zdát, že kryptoměn je neomezené množství, tak např. u Bitcoinu je předem stanoveno konečné množství, čím se přibližuje principu platby zlatem (CMC Markets, 2022).

Nezaměnitelné tokeny jsou, jak vyplývá z názvu, nezaměnitelné a jedinečné. BBC (2022) přirovnává NFT k obrazu, který namaloval slavný malíř, NFT jsou pak digitální certifikáty vlastnictví. Nezaměnitelné tokeny mají většinou formu obrázku, který lze koupit a lidé pak spekulují nad jeho cenou. S vlastnictvím některým NFT se mohou pojit různé výhody, např. vlastník může do restaurace, kam by se jinak nedostal.

3 VÝNOSNOST VYBRANÝCH SPOŘICÍCH A INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ A STRUKTURA SPOŘENÍ DOMÁCNOSTÍ

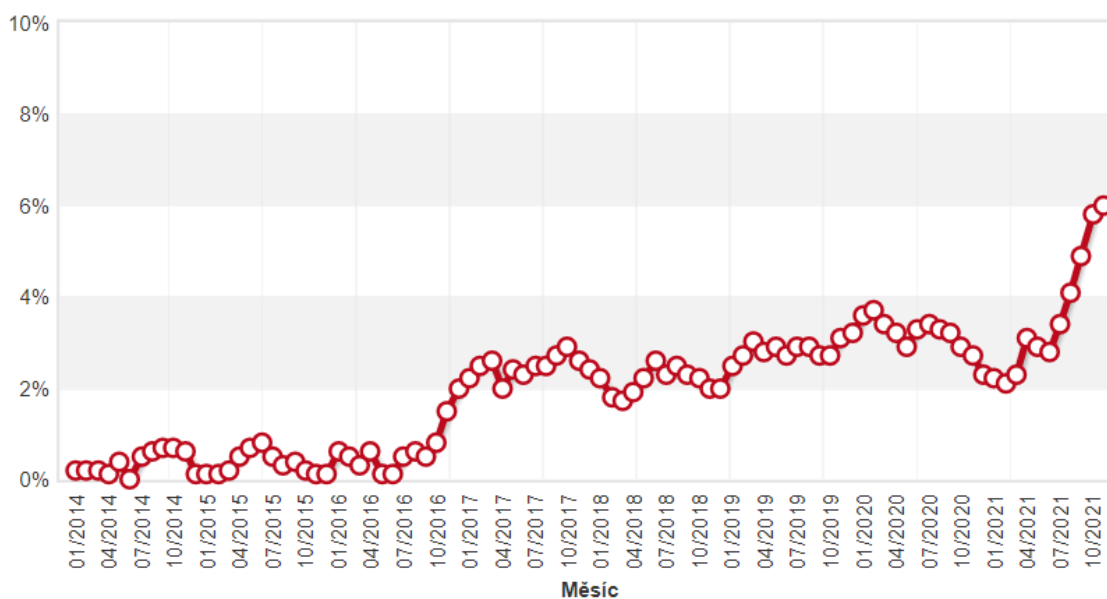
Tato kapitola se zaměřuje na výnosnost spořicích a investičních nástrojů. Nejdříve je popsán vývoj míry inflace a predikce ČNB na míru inflace v následujících dvou letech. Na základě míry inflace za rok 2021 a predikce na rok 2022 je posouzeno zhodnocení spolu s inflací. Závěr této kapitoly pojednává o struktuře spoření domácností v ČR.

3.1 Vývoj míry inflace

Na uvedeném Obrázek 2 je vývoj míry inflace od roku 2014 do 2021. Míra inflace je měřena indexem spotřebitelských cen a vztahuje se ke stejnému měsíci předchozího roku, tzn. že například v dubnu 2018 byla míra inflace vyšší o zhruba 2 % než v dubnu 2017.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 1, ke stejnému měsíci předchozího roku se inflace počítá z důvodu očištění od sezónních vlivů.

Míra inflace do 10/2016 se nachází pod cílovým pásmem stanoveným ČNB (viz Obrázek 2). Od 11/2016 je v cílovém pásmu až do 11/2019, kdy překročila cílové pásmo. Poté míra inflace byla vždy vyšší než 2 %. Cílového pásma buď dosáhla, nebo jej překročila. Od 7/2021 se již míra inflace do cílového pásma nevrátila.

Obrázek 2: Vývoj indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku
Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Inflation, spotřebitelské ceny [online]. Praha: ČSÚ, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny

Průměrná míra inflace v roce 2020 byla 3,2 %, v roce 2021 byla průměrná míra inflace 3,8 %. V 1/2022 byla míra inflace 9,9 % a ve 2/2022 činila 11,1 %.

Tento vysoký nárůst ČNB (2022c) přisuzuje tlakům domácí a zahraniční ekonomiky, a to kvůli růstu cen průmyslových výrobců vzhledem k nedostatku komponentů a materiálu na výrobu např. čipů do aut, dále zdražování energií, nárůstu nákladů firem z důvodu tlaku trhu práce a také zdražování, kterým si firmy kompenzují nucenou uzavírku v době vyhlášeného nouzového stavu.

Je důležité si uvědomit, že vypočítaná inflace není vždy reálná inflace, neboť některé položky nejsou ve spotřebním koši. V současné době ČNB zvyšuje úrokové sazby, aby inflaci nasměřovala k stanoveným cílům. Prognóza ČNB na rok 2022 je míra inflace ve výši 8,5 % a 2,3 % v roce 2023 (ČNB, 2022d).

3.2 Výnosnost spořicíh nástrojů vzhledem k inflaci

Při výnosnosti spořicíh nástrojů k inflaci se vychází z průměrné míry inflace za rok 2021, která činila 3,8 % a cílené inflace, která představuje 2 %. Průměrná míra inflace za rok 2021 je zvolena v posouzení výnosnosti, jelikož se jedná již o ukončený rok a zhodnocení u nástrojů se většinou uvádí p.a. V posouzení je zahrnuta i predikce na rok 2022. V posouzení se počítá s tím, že pokud zhodnocení je stejně vysoké jako inflace, je možné jej označit za ochranu proti inflaci. V praxi ovšem nemusí být ani takové zhodnocení schopné inflaci překonat, neboť míra inflace

znehodnocuje celou hodnotu peněz i s výnosem. Tzn. pokud máme 10 000 Kč, výnos 5 % a inflaci také 5 %. Je nominální hodnota 10 500 Kč, ale reálná hodnota 9 975 Kč.

Výnosnost **penzijních fondů** obsahuje Tabulka 1, která zobrazuje penzijní společnosti a tři nejrozšířenější druhy fondů – povinně konzervativní, vyvážené a dynamické. Hodnoty MIN, MAX a PRŮMĚR jsou uvedeny za roky 2013 až 2020.

V průměru dosahuje penzijní spoření zhodnocení 0,54 % - konzervativní, 2,57 % - vyvážené, 4,46 % - dynamické. Pokud by průměrné zhodnocení konzervativního penzijního spoření platilo i v roce 2021, nedokázalo by pokrýt inflaci za rok 2021 a ani inflaci cílenou. Stejně tak vyvážené penzijní spoření nedosahuje takového zhodnocení, aby bylo schopno pokrýt míru inflace za rok 2021, ale již by překonalo alespoň inflační cíl. Dynamické penzijní spoření by ve svém průměru dokázalo inflaci za rok 2021 překonat.

Z pohledu minimálních a maximálních hodnot jsou výsledky odlišné. U konzervativních fondů je zhodnocení -1,93 % až 2,68 %. Míru inflace za rok 2021 by nebyly schopny konzervativní fondy pokrýt ani v uvedeném historickém maximu. Zatímco vyvážené fondy se svým výnosem -6,41 % až 12,96 % by ve svém maximu dokázaly inflaci s přehledem porazit. To platí i pro dynamické fondy s výnosem -10,09 % až 25,31 %, Tyto dva fondy ovšem mají vyšší riziko propadu hodnoty.

Pokud by došlo k naplnění predikce ČNB a míra inflace by dosáhla 8,5 %, nedokázal by žádný fond penzijního spoření ve svém průměru pokrýt inflaci. Vyvážené fondy a dynamické fondy ve svém maximu překračují predikci a byly by pak vhodné pro ochranu před inflací.

Tabulka 1: Výnosnost penzijních fondů za rok 2013 až 2020 v procentech

		ALLIANZ PS	AXA PS (od 2015)	Conseq PS	ČS PS	ČSOB PS	NN PS (od 2015)	KB PS	Generali	Všechny PS
Povinně konzervativní	MIN	-1,63	-1,38	-0,98	-0,62	-0,94	-1,93	-1,57	-0,34	-1,93
	MAX	2,24	2,67	1,47	2,59	2,68	1,36	1,49	2,46	2,68
	PRŮMĚR	0,76	0,42	0,34	0,68	0,86	0,36	0,22	0,69	0,54
Vyvážený	MIN	-3,62	-4,24	X	-3,12	-6,32	-4,42	-6,41	-4,85	-6,41
	MAX	9,95	11,17	X	10,42	12,96	9,12	10,08	10,50	12,96
	PRŮMĚR	2,42	3,09	X	3,14	3,08	1,41	1,80	2,87	2,57
Dynamický	MIN	-6,86	X	X	-6,08	-10,09	X	-9,51	-9,13	-10,09
	MAX	15,77	X	X	18,75	25,31	X	16,42	17,91	25,31
	PRŮMĚR	3,95	X	X	5,07	5,53	X	3,54	4,22	4,46

Zdroj: vlastní zpracování autorky na základě: ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. Zhodnocení účastnických fondů [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.apscr.cz/wp-content/uploads/2021/05/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2020-2.pdf>

I když se do minusových hodnot občas dostanou všechny druhy penzijních fondů i penzijních společností, dosahují penzijní fondy ve svém zhodnocení plusových hodnot (Asociace penzijních společností ČR, 2022). Výjimka je u fondů, které nemají historii. Je také důležité si uvědomit, že na penzijní spoření přispívá stát a většinou i zaměstnavatel, což dokáže zhodnocení velmi navýšit.

Stavební spoření bez státního příspěvku se nevyplácí jako ochrana proti inflaci. Jeho výnos bez něj se pohybuje od 0,5 % do 1,5 % (Modrá pyramida, 2021; Buřinka, 2021). Jak již bylo zmíněno, stát platí max. 2000 Kč z vkladu, ale to jen v případě dosažení 20000 Kč za rok, jinak platí 10 % z vložené částky. Nejvýhodnější je vkládat cca 1700 Kč po dobu 6 let. Při spoření větší částky již nedochází k navýšení o státní příspěvek. Jak státní příspěvek navyšuje roční úrok při spoření 1700 Kč za měsíc, je uvedeno v Tabulka 2.

Tabulka 2: Vliv maximálního státního příspěvku

Rok	Vklad	Státní příspěvek	Výnos státního příspěvku
1.	20 400 Kč	2 000 Kč	9,80%
2.	40 800 Kč	2 000 Kč	4,90%
3.	61 200 Kč	2 000 Kč	3,27%
4.	81 600 Kč	2 000 Kč	2,45%
5.	102 000 Kč	2 000 Kč	1,96%
6.	122 400 Kč	2 000 Kč	1,63%
7.	142 800 Kč	2 000 Kč	1,40%
8.	163 200 Kč	2 000 Kč	1,23%
9.	183 600 Kč	2 000 Kč	1,09%
10.	204 000 Kč	2 000 Kč	0,98%

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Z uvedené tabulky lze vyvodit, že vliv státního příspěvku je čím dál nižší, neboť se navyšuje počet naspořených peněz. Stavební spoření je nutné mít alespoň na 6 let, aby spořitel nepřišel o státní příspěvky. V šestém roce je výnos státního příspěvku pouze 1,63 % a spolu s úrokem vkladu, který je max. 1,5 %, nestačí toto zhodnocení na pokrytí inflace za rok 2021. Ovšem výpočet průměrného úročení stavebního spoření státním příspěvkem po 6 letech vychází 4 % za rok, což i bez úroku z vkladu by inflaci za rok 2021 porazilo. Z toho vyplývá, že čím déle člověk spoří, tím nižší úrok státní příspěvek přináší. Po 6 letech je proto lepší stavební spoření zrušit a vložit tam, kde je úročení vyšší. Predikce ČNB je tak vysoká, že ani stavební spoření ji nedokáže pokrýt, dokáže ji jen zmírnit.

Spořicí účet je spíše pro případ likvidní rezervy, vzhledem k jeho nízkému zhodnocení. To bylo v prosinci 2021 0,01% až 2,5 % (Česká spořitelna, 2021; MONETA, 2021). V březnu 2022 pak 0,01% až 3,1% (Hello bank, 2022). Úrokovou sazbou 0,01 % je úročen vklad nad 200 000 Kč. Spořicí účet nedokáže většinou překonat inflaci, ale dokáže ji zmírnit. Při nejvyšším úročení v prosinci 2021, které bylo 2,5 %, by dokázal překonat cílenou inflaci. Ani v roce 2022 není maximální úrok 3,1% nijak vysoký, predikci na rok 2022 tak nepřekoná.

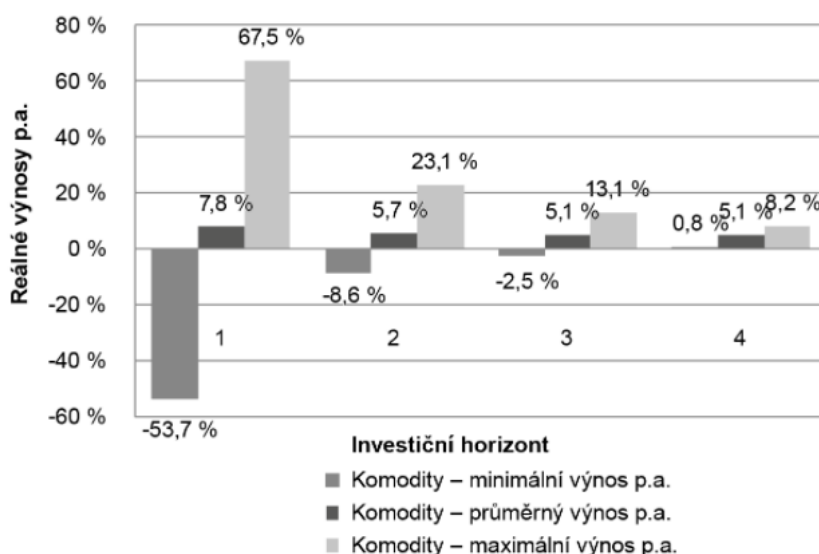
Vkladní knížky nedokážou překonat ani cílenou inflaci, jelikož jejich zhodnocení je jen 0,15 % nebo žádné u výherní vkladní knížky (Česká spořitelna 2021; ČSOB, 2021).

Zhodnocení **termínovaných vkladů** se v prosinci 2021 pohybovalo od 0,01 % do 4 %, v březnu 2022 se navýšilo na 4,4 % (Unicredit bank, 2021; Artesa, 2021; NEY, 2022). Při vkladu úspor do termínovaných vkladů v době, kdy některé banky nabízely až 4 %, by se

termínované vklady staly za rok 2021 protiinflačními. V březnu 2022 nabízejí banky až 4,4 %, ovšem pokud se naplní predikce, inflaci nepřekonají. Termínovaný vklad tak může některý rok inflaci porazit a jiný nikoliv.

3.3 Výnosnost investičních nástrojů vzhledem k inflaci

Investování **do komodit** je popisováno jako rizikové, Obrázek 3 znázorňuje výnosy komodit za období 4 let. Vzhledem k tomu, že jsou zde uvedeny výnosy reálné, lze si povšimnout, že po 4 letech dokázaly komodity překonat inflaci i v minimálním výnosu a z hlediska průměrného výnosu už hned v prvním roce.

Obrázek 3: Výnosy komodit v investičním horizontu

Zdroj: SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. s. 113

Druh fondu i investiční strategie mají vliv na to, jestli **podílové fondy** překonají inflaci. Záleží, jestli fondy investují do akcií, dluhopisů, peněžního trhu nebo jiných aktiv.

Zda investování do **nemovitosti** dokáže pokrýt inflaci, závisí i na zdroji financování. Pokud investor nemá vlastní zdroj financování, je omezen velikostí splátky hypotečního úvěru. Výše pronájmu se tak musí tomu přizpůsobit. Vzniká menší zisk, než kdyby nebyl hypotečním úvěrem zatížen. Výše pronájmu se odvíjí od lokality, dispozice bytu, provedených rekonstrukcí apod. Ve smlouvách o pronájmech bývá často inflační doložka, která znamená, že pronajímatel může navyšovat výši nájmu podle inflace za přechodí rok. Čímž alespoň zmírňuje dopady inflace, neboť další rok může být míra inflace zase jiná.

Forex, NFT, kryptoměny – u těchto spekulativních variant investování nelze přesně stanovit zhodnocení. Může být ale velmi vysoké, takže inflaci překonat mohou, ale nemusí. Nicméně je důležité připomenout, že jsou velice rizikové.

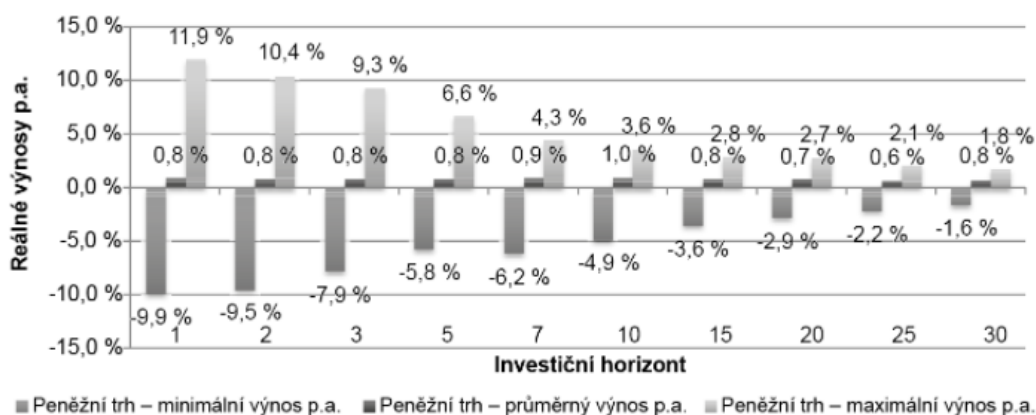
Vzhledem k tomu, že u **životního pojištění** se investuje do podílových fondů, platí to samé, co u podílových fondů, kdy záleží na druhu zvoleného fondu.

Syrový a Tyl (2020, s. 96) uvádějí, že protiinflační jsou nemovitosti, akcie a komodity, protože jejich ceny rostou, když roste množství peněz v ekonomice.

3.3.1 Výnosy peněžního trhu, dluhopisů, akcií

Na následující třech obrázcích se popisuje minimální a maximální zhodnocení peněžního trhu, dluhopisů a akcií. Zobrazené výnosy jsou historické výnosy, a je důležité vědět, že u investování se nelze jen spoléhat na minulé výsledky, a to kvůli tomu, že trh se vyvíjí. Výsledky z minulosti nemusí platit i v budoucnosti. Zároveň i míra inflace se mění a nezůstává stejná. Na obrázcích jsou uvedeny výnosy reálné, tedy výnosy očištěné o inflaci. Úrok je udáván p.a., neboli za rok.

V první roce vychází u peněžního trhu minimální výnos -9,9 %, maximální je 11,9 %. Po 30 letech je sníženo riziko a minimální výnos vychází -1,6 % a maximální výnos 1,8 % (viz Obrázek 4). S inflací si peněžní trh může dokázat poradit, ale nemusí. U peněžního trhu se průměrný výnos za rok výrazně neliší. Čím delší je časový horizont, tím je i menší riziko. Vzhledem k tomu, že jsou na obrázku uvedeny výnosy reálné, lze vyvodit, že peněžní trh ani po 30 letech nemusí inflaci porazit, neboť jeho minimální výnos dosahuje záporných hodnot.

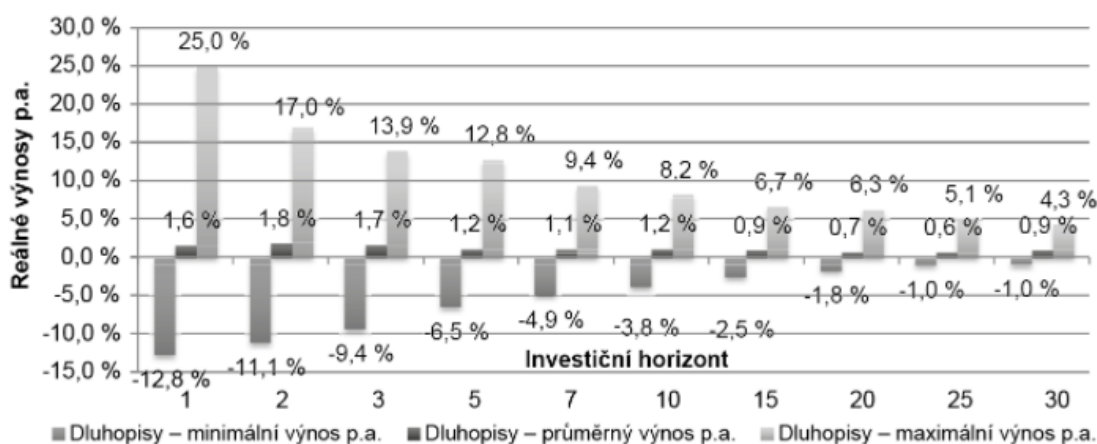

Obrázek 4: Výnosy peněžního trhu v investičním horizontu

Zdroj: SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. s. 101

Na Obrázek 5 je stejně jako na předchozím obrázku znatelný vliv investičního horizontu. Po jednom roce je minimální výnos -12,8 % a maximální výnos 25 % a po 30 letech je minimální výnos -1 % a maximální výnos 4,3 %. Stejně jako v případě peněžního trhu, se trh dokáže dostat do ztráty. Dluhopisy tak nemusí inflaci porazit. Oproti peněžnímu trhu je v prvním roce vidět u dluhopisů vyšší zisk ale i ztráta, to se ale dle těchto obrázků otáčí po 7 letech, kdy se riziko u dluhopisů snižuje. Dluhopisy vykazují výnos minimální -4,9 % a maximální 9,4%, zatímco peněžní trh minimální výnos -6,2 % a maximální 4,3%. Průměrný výnos vychází lépe u dluhopisů. Přesto se doporučuje při investování do roku investovat do peněžního trhu, neboť na tak krátkou dobu je lepší mít menší riziko propadu investice.

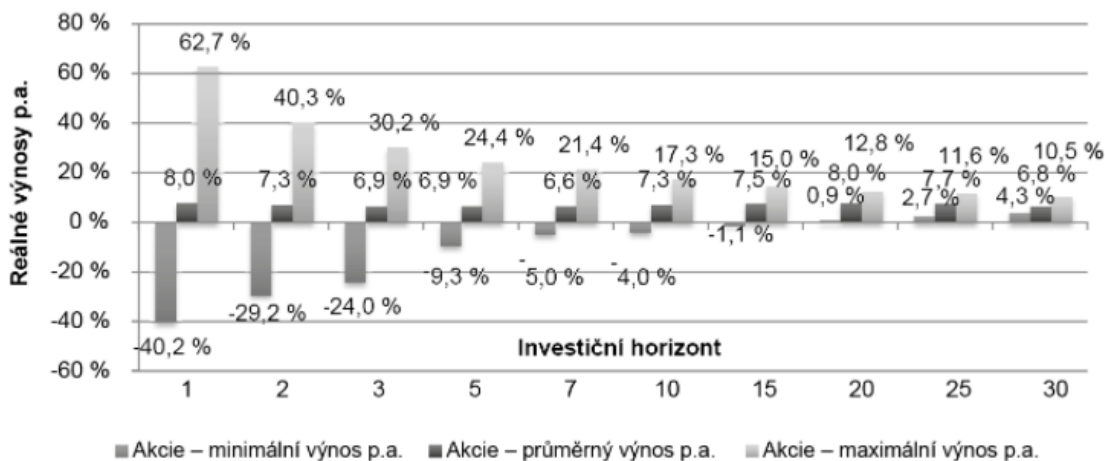
Dle Gladiše (2005, s. 142) dluhopisy nedokážou být protiinflační vzhledem k tomu, že s růstem inflace rostou i úrokové sazby, což zapříčiňuje klesání cen dluhopisů, jak již bylo zmíněno výše. To však neplatí u dluhopisů protiinflačních, které většinou vydávají státy.

Obrázek 5: Výnosy dluhopisů v investičním horizontu

Zdroj: SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. s. 104*

Na Obrázek 6 dosahují akcie minimální výnos -40,2 % a maximální výnos 62,7 %, obojí je hned v prvním roce. Po 30 letech je minimální výnos 4,3 % a maximální výnos 10,5 %. Na tomto obrázku investice do akcií dokážou po 20 letech porazit inflaci i ve svém minimálním výnosu, neboť jsou reálné výnosy kladné. Akcie jsou v každém roce i více než dvakrát výnosnější oproti dluhopisům, a dokonce se riziko ztráty po 15 letech otáčí a stávají se dle tohoto obrázku i méně rizikové než dluhopisy. Investice do akcií na jeden rok by mohla investora připravit o téměř polovinu úspor, proto se nedoporučuje.

Obrázek 6: Výnosy akcií v investičním horizontu

Zdroj: SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. s. 107*

Z těchto obrázků je možno vyvodit, že peněžní trh je vhodnější pro krátkodobé investice, dluhopisy pro střednědobé a akcie pro dlouhodobé investice. Ovšem jak bylo zmíněno, v praxi se trhy i míra inflace mění, a proto nelze ani říct, že akcie jsou vždy v dlouhém období protiinflační.

Akcie se jeví jako riziková investice, proto je zobrazen vývoj akcií dle indexu S&P 500, a to od roku 1950 do roku 2022.

Následující Obrázek 7 znázorňuje historii indexu S&P 500. Index S&P 500 zahrnuje akcie 500 podniků, který jsou nejvíc obchodované v USA. Z důvodu přehlednosti jsou hodnoty znázorněny v logaritmickém měřítku.

Jak lze postřehnout, trh s akciemi dlouhodobě roste, proto Syrový a Tyl (2020, s. 106) doporučují investovat do celého trhu, zatímco Gladiš má obavu, aby nebyl celý trh nadhodnocený, jak již bylo zmíněno ve druhé kapitole. Nicméně ani dlouhodobý vzrůst akcií nedokáže zaručit, že v případě krize se akcie výrazně nepropadnou.

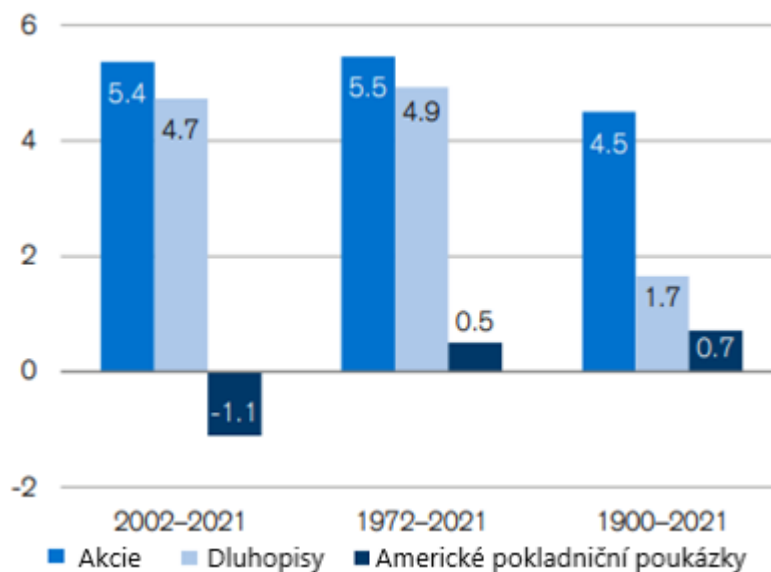
Obrázek 7: Vývoj akcií dle indexu S&P 500 po letech

Zdroj: zpracováno podle Yahoo. S&P 500 [online]. Yahoo, 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://finance.yahoo.com/chart/%5EGSPC>

Tyl (2013, s. 93) upozorňuje, že úspěšný investor se musí naučit ovládat své emoce, tak aby při propadu, nezačal hned akcie prodávat a v případě růstu hned nakupovat.

Dle Syrového (2016 s. 97) jsou většinou akcie a dluhopisy vůči sobě inverzní, výjimečně poklesnou hodnoty v obou případech, proto doporučuje investovat jak do dluhopisů, tak do akcií.

V období 20 let dosahují akcie průměrných ročních reálných výnosů 5,4 % a dluhopisy 4,7 %. V období 50 let jsou výnosy akcií 5,5 % a dluhopisy 4,9 %. V období 122 let jsou výnosy akcií 4,5 %, dluhopisů 1,7 %. Z těchto dat vyplývá, že dluhopisy i akcie dosahovaly ze začátku nižšího zhodnocení než nyní. Růst trhů bude pravděpodobně příčinou vyššího zhodnocení. Akcie a dluhopisy tedy dokážou z dlouhodobého hlediska úspěšně překonávat inflaci. Americké pokladniční poukázky z hlediska 50 let a 122 let dokázaly inflaci překonat. Přestávají být ale schopny inflaci porážet, protože dosáhly v průběhu posledních 20 let záporných průměrných výnosů.

Obrázek 8: Průměrné roční reálné výnosy akcií, dluhopisů a amerických pokladničních poukázek v procentech

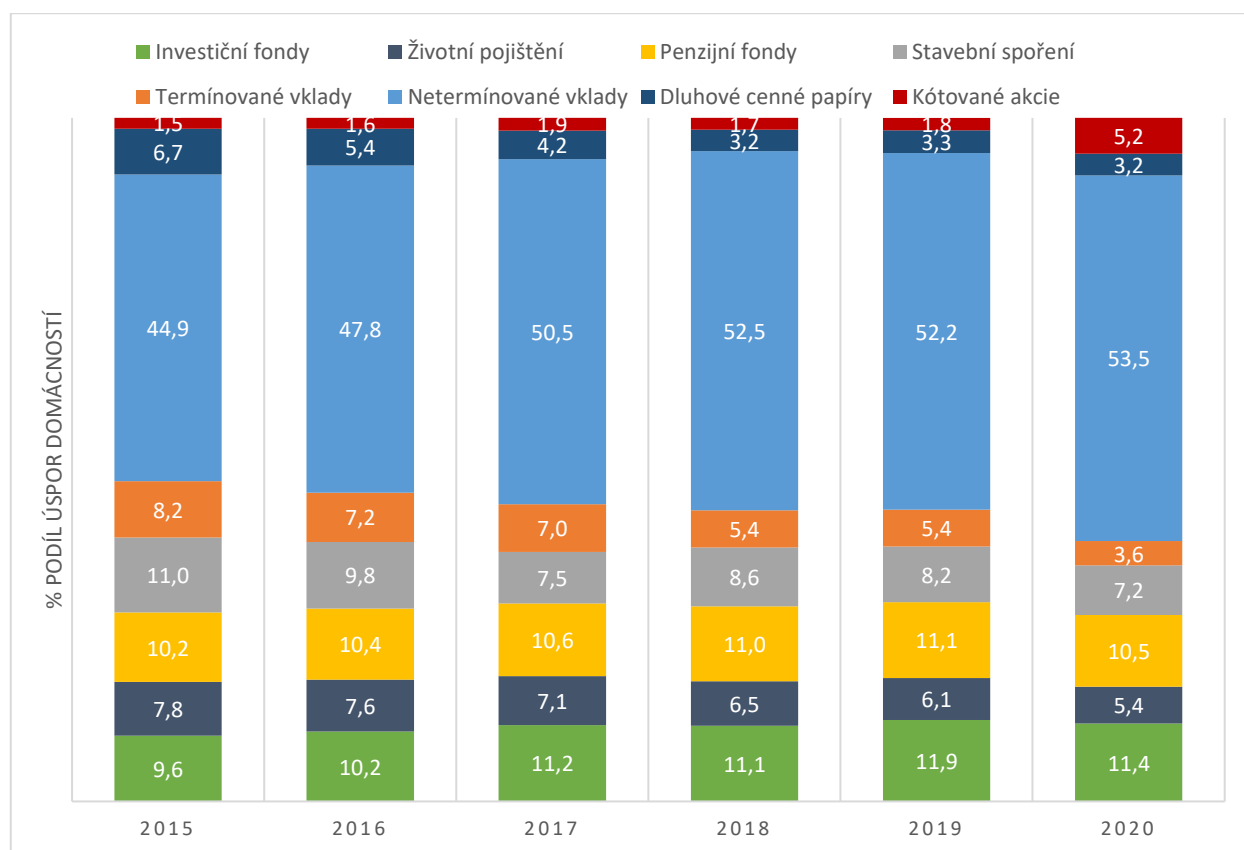
Zdroj: CREDIT SUISSE RESEARCH INSTITUTE. *Returns Yearbook 2022 Summary Edition* [online]. Switzerland: Credit Suisse Research Institute, 2022 [cit. 2022-03-22]. ISBN 978-3-033-09081-1. Dostupné z: <https://www.creditsuisse.com/media/assets/corporate/docs/aboutus/research/publications/credit-suisse-global-investment-returns-yearbook-2022-summary-edition.pdf>

3.4 Struktura úspor domácností

Ministerstvo financí ČR každoročně zveřejňuje zprávu o vývoji finančního trhu. V roce 2020 vydalo zprávu, kde je rozdělení více přiblíženo obsahu této práce. Vzhledem k tomu, že více vyhovující rozdělení položek je uvedeno jen od roku 2015 do roku 2020 viz Obrázek 9. Také je zde uvedený Obrázek 10, kde je lépe vidět vývoj z delšího časového hlediska u položek, které zůstaly i v novém rozdělení. Jedná se o položky netermínované vklady, termínované vklady, stavební spoření, penzijní fondy, životní pojištění, investiční fondy.

Domácnosti nechávají nejčastěji své úspory na netermínovaných vkladech, kolem 50 % úspor domácností je tak ohroženo inflací. Peníze na běžném účtu i v hotovosti ztrácejí kupní hodnotu. Netermínované vklady jako úspory se stávají oblíbenější, kdy od roku 2015 vzrostly o 8,6 p. b. Investiční fondy jsou o něco více oblíbené než penzijní fondy a stále se drží kolem 10–11 %. Z obrázku vyplývá, že se termínované vklady stávají méně oblíbeným spořicí nástrojem. To také platí o stavebním spoření, dluhových cenných papírech a životním pojištění. Termínované vklady od roku 2015 klesly v oblíbenosti o 4,6 p. b., stavební spoření o 3,8 p. b., dluhové cenné papíry o 3,5 p. b. a životní pojištění o 2,4 p. b. Naopak kótované akcie narostly o 3,7 p. b. na oblíbenosti.

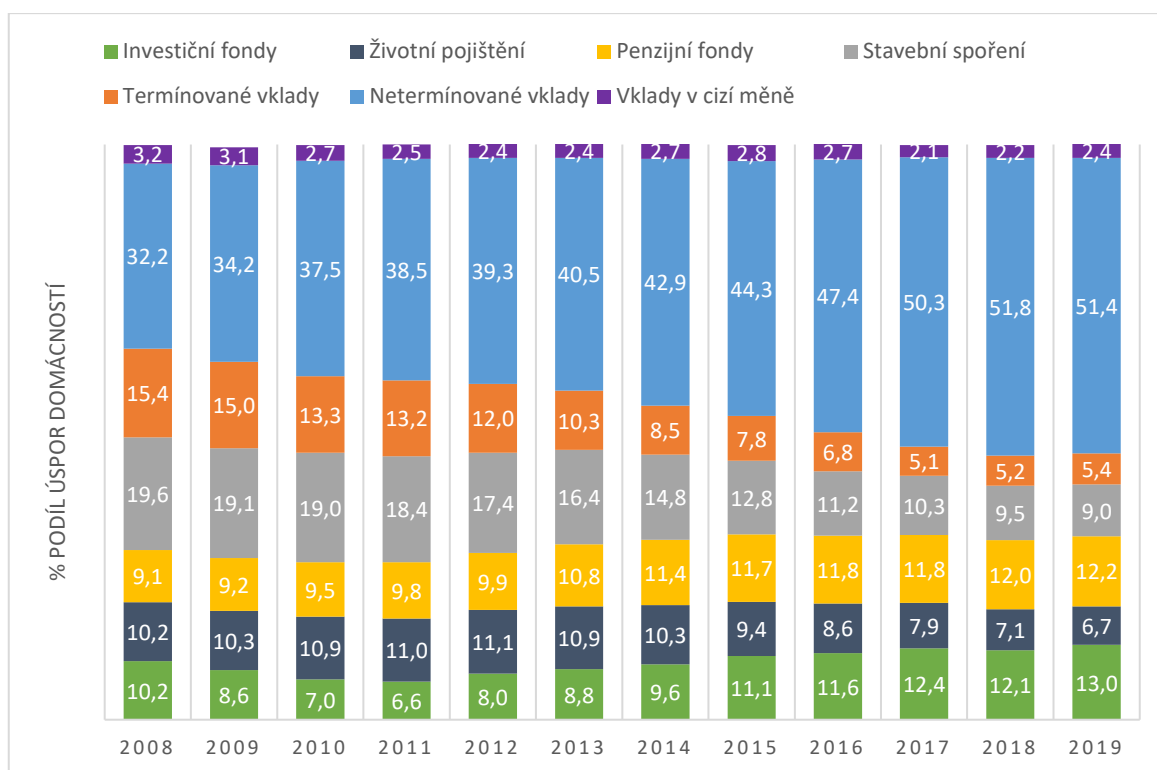
Vzhledem k tomu, které produkty klesly na oblíbenosti, by se dalo na základě předchozí kapitoly vyvodit, že při narůstající inflaci, chtějí mít domácnosti jistotu, že inflací pokryjí, a proto investují do produktů, které mají vyšší výnos, např. do akcií. To se ale vylučuje s tím, že zároveň i narůstají netermínované vklady, které nemají žádné úročení. Je taky možné, že některé domácnosti chtějí mít peníze kdykoliv k dispozici a nechtějí být omezeny vázací dobou.

Obrázek 9: Vývoj úspor domácností v jednotlivých letech

Zdroj: vlastní zpracování autorky dle dat ze MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2020 [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2021 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-048-4. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2020_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v02.pdf

Pro doplnění, jak bylo zmíněno na začátku této podkapitoly, jsou data v jiné struktuře, kde je časová řada delší. Shodné položky jsou dále popsány. Z **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** tak lze postřehnout, že netermínované vklady mají silně rostoucí tendenci. Rozdíl mezi rokem 2008 a 2019 je 19,2 p. b. Z grafu je i patrný velký pokles vložených úspor do stavebního spoření, které kleslo o 10,6 p. b. a termínovaných vkladů pokles o 10 p. b. Na rozdíl od předchozího grafu, lze si povšimnout, že životní pojištění mělo nejdříve tendenci vzrůst, ale od roku 2013 začalo klesat. Přesně naopak je tomu u investičních fondů, které nejdříve klesaly, ale od roku 2012 začaly narůstat. Penzijní fondy narůstají téměř stále stejným tempem.

Obrázek 10: Vývoj úspor domácností od roku 2008 do roku 2019

Zdroj: vlastní zpracování autorky na základě dat ze zpráv o vývoji finančního trhu v roce 2012-2019

3.5 Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti vybraných spořicíh a investičních nástrojů

Zhodnocení jednotlivých nástrojů bylo popsáno v předchozí podkapitole. V následujících dvou tabulkách jsou z kapitoly 2 shrnuty výhody, nevýhody spořicíh a investičních nástrojů. Dále je v tabulkách popsáno riziko a pro rekapitulaci i zhodnocení.

Riziko u spořicíh produktů je nízké, neboť jsou všechny produkty s výjimkou penzijního spoření ze zákona pojištěny. Na penzijní spoření i stavební spoření přispívá stát státními příspěvky. Pro jejich získání musí být splněny stanovené podmínky a při předčasném zrušení produktu státní příspěvky propadají.

Nejvyšší potencionální výnos ze spořicíh produktů má penzijní spoření. Další nejvyšší zhodnocení má pak stavební spoření se státním příspěvkem a termínované vklady. Naopak nejnižší zhodnocení představují vkladní knížky a spořicí účet.

Tabulka 3: Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti spořicíh nástrojů

Varianty spoření	Výhody	Nevýhody	Riziko	Zhodnocení
Penzijní spoření	<ul style="list-style-type: none"> • státní podpora • po uplynutí doby možné použít prostředky na cokoliv • možné příspěvky od zaměstnavatele • sleva na dani • lze si zvolit strategii a měnit ji 	<ul style="list-style-type: none"> • výběr až po dosažení věku 60 let • předčasný výběr nejdříve po 2 letech, propadnutí příspěvků a platba daní 	<ul style="list-style-type: none"> • vklady nejsou ze zákona pojištěny • podle zvolené strategie 	V průměru dosahuje: <ul style="list-style-type: none"> • konzervativní 0,54 % • vyvážené 2,57 % • dynamické 4,46 %
Stavební spoření	<ul style="list-style-type: none"> • státní podpora • pojištění vkladů ze zákona • po uplynutí doby možné použít prostředky na cokoliv • nárok na úvěr ze stavebního spoření 	<ul style="list-style-type: none"> • poplatky za vedení účtu, za založení spoření • vázací doba 6 let • při předčasném výběru propadnutí státních příspěvků 	<ul style="list-style-type: none"> • nízké – pojištění vkladů ze zákona 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,5 % až 1,5 % (12/2021 i 3/2022); • se státním příspěvkem přes 4 %.
Spořicí účet	<ul style="list-style-type: none"> • vysoká likvidita – peníze lze hned vybrat • úročení měsíční sazbou 	<ul style="list-style-type: none"> • nízké procento úročení 	<ul style="list-style-type: none"> • nízké – pojištění vkladů ze zákona 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,01 % (částka nad 200 000 Kč) až 2,5 % (12/2021) • 0,01 % (částka nad 200 000 Kč) až 3,1 % (3/2022)
Vkladní knížky	<ul style="list-style-type: none"> • možnost výhry u výherní vkladní knížky 	<ul style="list-style-type: none"> • vklad nemusí být nijak zhodnocen • u nevýherní vkladní knížky nízké procento zhodnocení 	<ul style="list-style-type: none"> • nízké – pojištění vkladů ze zákona 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 % až 0,15 % (12/2021 i 3/2022)
Termínované vklady	<ul style="list-style-type: none"> • možnost zvolit si z krátkodobých, střednědobých, dlouhodobých • výnos je předem znám 	<ul style="list-style-type: none"> • nutný alespoň minimální vklad • vázací doba – za předčasný výběr sankce 	<ul style="list-style-type: none"> • nízké – pojištění vkladů ze zákona 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,01 % až 4 % (12/2021) • 0,01 % až 4,4 % (3/2022)

Zdroj: vlastní zpracování, zhodnocení zpracováno dle: ARTESA. Termínovaný vklad Artesa STANDARD [online]. Praha: Artesa, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.artesa.cz/osobni-finance/sporeni/terminovane-vklady/artesa-standard/>. ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. Zhodnocení účastnických fondů [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.apsr.cz/wp-content/uploads/2021/05/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2020-2.pdf.pdf>. ČESKÁ SPOŘITELNA. Výherní vkladní knížka [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/sporeni/vyherni-vkladni-knizka>. ČESKÁ SPOŘITELNA. Spoření České spořitelny [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-06-12]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/sporeni/sporeni-cs>. MONETA. Spořte s vyšším úrokem bez podmínek [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-06-12]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/sporeni-a-investice/sporici-ucet>. HELLO BANK. Řekněte Hello spoření s jedinečným úrokem [online]. Praha: Hello bank!, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.hellobank.cz/nabidka/sporeni/>. MODRÁ PYRAMIDA. Úrokové sazby [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.modrapyramida.cz/sazebniky/urokov-e-sazby#sporiciurokovesazby>. NEY. Termínovaný vklad s úrokem až 4,4 % p.a. [online]. Praha: NEY spořitelna družstvo, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.ney.cz/terminovany-vklad>. POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. Vkladní knížka [online]. Praha: ČSOB, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.postovnisporitelna.cz/portal/zhodnoceni/vkladni-knizka>. STAVEBNÍ SPOŘITELNA ČESKÉ SPOŘITELNY. Díky prémii od Buřinky získáte zhodnocení vkladů až 4,3 % ročně [online]. Praha: Buřinka, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.burinka.cz/aktuality/diky-premii-od-burinky-ziskate-zhodnoceni-vkladu-az-43-rocne/>. UNICREDIT BANK. Úrokové sazby [online]. Praha: UniCredit Bank, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/urokove-sazby.html>.

U investování nejvyšší riziko představují investice, které jsou nepředvídatelné a mají jen malou historii, jsou to kryptoměny a NFT. Velmi rizikové je také investování do Forexu.

Nejvyššího zjistitelného potenciální výnosu dosahují akcie, dále dluhopisy a nakonec komodity. U podílových fondů i životního pojištění se riziko a zhodnocení odvíjí od druhu fondů a zvolené strategie.

Tabulka 4: Shrnutí výhod, nevýhod, rizik a výnosnosti investičních nástrojů

Varianty investování	Výhody	Nevýhody	Riziko	Zhodnocení
Akcie	<ul style="list-style-type: none"> • po 3 letech osvobození od daně • možná výplata dividendy • spoluvlastnictví společnosti a hlasovací právo 	<ul style="list-style-type: none"> • měnové riziko u zahraničních akcií • 15 % daň z dividend • výše pořizovací ceny některých akcií 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoké riziko • pro snížení rizika nutná diverzifikace 	<ul style="list-style-type: none"> • v průměru 6,8 % - 8,0 % (v reálných výnosech)
Dluhopisy	<ul style="list-style-type: none"> • předem stanovená doba • existují i protiinflační 	<ul style="list-style-type: none"> • měnové riziko u zahraničních akcií • nižší zhodnocení než u akcií • výše ceny dluhopisů 	<ul style="list-style-type: none"> • riziko, že dluh nebude splacen • bankrot společnosti • pro snížení rizika nutná diverzifikace 	<ul style="list-style-type: none"> • v průměru 0,9 % - 1,6 % (v reálných výnosech)
Podílové fondy	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné pro začínající investory • při zbankrotování investiční společnosti není podílový fond zasažen 	<ul style="list-style-type: none"> • různé druhy poplatků • daň z prodeje do 3 let od nákupu 	<ul style="list-style-type: none"> • vklady nejsou pojištěny • nízké až vysoké závisí na zvoleném druhu fondů a strategii 	<ul style="list-style-type: none"> • podle druhu fondů a zvolené strategie
Komodity	<ul style="list-style-type: none"> • zlato jako uchovatel hodnoty • pomáhají s diverzifikací portfolia 	<ul style="list-style-type: none"> • nepředvídatelnost • podléhají módě 	<ul style="list-style-type: none"> • vysoké riziko 	<ul style="list-style-type: none"> • v průměru 5,1 % - 7,8 % (v reálných výnosech)
Nemovitosti	<ul style="list-style-type: none"> • dlouhodobý růst cen nemovitostí • pravidelný měsíční výnos 	<ul style="list-style-type: none"> • daň z nemovitosti • výše pořizovací ceny • daň z pronájmu 	<ul style="list-style-type: none"> • snížení ceny nemovitostí místo růstu • navýšení sazeb u hypotéky čímž se stane investiční byt nevýhodnou investicí • nájemník přestane platit, poškodí nemovitost 	<ul style="list-style-type: none"> • odvíjí se od výše pronájmu • podle zdroje financování
Forex	<ul style="list-style-type: none"> • rychlost obchodů 	<ul style="list-style-type: none"> • rychle se pohybující kurzy • nepředvídatelnost trhu 	<ul style="list-style-type: none"> • velmi vysoké riziko až 90 % investorů je ztrátových 	<ul style="list-style-type: none"> • nelze přesně stanovit
NFT	<ul style="list-style-type: none"> • s některými NFT se pojí benefity • vlastnictví něčeho jedinečného 	<ul style="list-style-type: none"> • nepředvídatelnost, existují krátkou dobu 	<ul style="list-style-type: none"> • velmi vysoké riziko 	<ul style="list-style-type: none"> • nelze přesně stanovit
Kryptoměny	<ul style="list-style-type: none"> • lze jimi platit v některých obchodech 	<ul style="list-style-type: none"> • nepředvídatelnost, existují krátkou dobu 	<ul style="list-style-type: none"> • velmi vysoké riziko 	<ul style="list-style-type: none"> • nelze přesně stanovit
Životní pojištění	<ul style="list-style-type: none"> • daňový odpočet • dva produkty v jednom • u kapitálového životního pojištění zaručený výnos 	<ul style="list-style-type: none"> • u předčasného zrušení nutnost vrácení daní • zdvojené placení poplatků • nejsou likvidní 	<ul style="list-style-type: none"> • podle zvoleného fondu pojišťovny 	<ul style="list-style-type: none"> • podle druhu fondů a zvolené strategie

Zdroj: vlastní zpracování, zhodnocení zpracováno dle SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. s. 104, 107, 113.*

4 VLASTNÍ NÁVRHY OCHRANY ÚSPOR PŘED INFLACÍ

Mezi negativní důsledky inflace patří snižování kupní síly peněz, vyvolání nejistoty či ztráta důvěry v peníze. Všechny důsledky není možné ovlivnit jen tím, že se člověk rozhodne spořit či investovat. Dokáže ale nejvíce ovlivnit důsledek snižování kupní síly peněz, tak aby alespoň jeho úspory neztrácely na své hodnotě. Variant, kde lze ochránit prostředky před inflací, je více a taky je vhodné si nevybrat jen jednu, a to kvůli diverzifikaci prostředků.

Než se spořitel či investor rozhodnou peníze vložit do spořicíh či investičních nástrojů, je potřeba si stanovit časový rámeček, za který bude potřeba peníze vybrat, tak aby bylo jednodušší zvolit investiční či spořicí produkt. Člověk, který chce peníze ochránit před inflací, ale za rok bude zpátky peníze potřebovat, nevloží peníze do akcií, kde je vysoké riziko možného propadu, které by bylo ještě mnohem horší než samotná inflace. V dlouhodobém horizontu se vyplatí mít i složku akciovou, i kdyby měla být v menším procentu. Je nutné si také uvědomit, že ztráta 20 % u investování s kapitálem 100000 Kč, znamená zůstatek 80000 Kč a k dosažení na původní úroveň, musí být výnos alespoň 25 %, tudíž smazání ztráty potřebuje více času.

Možnosti ochrany úspor před důsledky inflace jsou uvedeny v následujícím textu.

1. Varianta ze spořicíh nástrojů – penzijní spoření, stavební spoření, spořicí účet, termínované vklady

Penzijní spoření vzhledem ke státnímu příspěvku a příspěvku zaměstnavatele lze považovat jako dobrou ochranu před inflací. Stavební spoření, dosahuje vlivem státních příspěvků vysokého procenta zhodnocení a zároveň jsou u něj vklady ze zákona pojištěny. Jedná se o bezpečný produkt se zhodnocením, který běžně pokrývá inflaci. Spořicí účet jako vhodná ochrana likvidní rezervy je důležitou součástí ochrany úspor i přesto, že inflaci nepřekonává. Termínované vklady jsou ze zákona pojištěny, proto jsou pro spořitele, kteří mají strach z investování, ale chtějí své prostředky ochránit. Pokud se spořitel rozhoduje mezi stavebním spořením nebo termínovaným vkladem a není omezen investičním horizontem, doporučujeme dát přednost stavebnímu spoření a po skončení stavebního spoření založit nové.

Možnost ochrany ze spořicíh nástrojů je znázorněna v modelovém příkladu, ve kterém ochraňujeme před inflací kapitál ve výši 1 milionu korun. Pokud by průměrná míra inflace za 5 a 10 let dosáhla 3 %, tak by kromě spořicího účtu všechny spořicí nástroje inflaci pokryly. Ovšem predikce ČNB za rok 2021 ve výši 8,5 % je tak vysoká, že ji dokáže překonat jen dynamické penzijní spoření. Ve výnosu penzijního spoření je ve fondu obsažen i státní

příspěvek, který se také zhodnocuje úrokovou sazbou. Ve stavebním spoření v tomto příkladu je obsažen státní příspěvek již v úrokové míře. Z tabulky tak lze spatřit, že dynamické penzijní spoření překonává predikci inflace ČNB kvůli státnímu příspěvku. Státní příspěvky u stavebního spoření pomáhají inflaci téměř celou eliminovat.

Stavební spoření je zde po 10 letech započítáno jako nové čtyřleté stavební spoření, protože jak bylo zmíněno, je lepší jej po 6 letech vybrat a založit nové. Penzijní spoření je pak započítáno jako roční vklad 12 000 Kč. Takto sestavené portfolio je schopné průměrnou míru inflace ve výši 3 % p. a. překonat.

Tabulka 5: Modelový příklad ze spořicíh nástrojů

Investiční nástroj	Vložené prostředky v Kč	Podíl z celkového vkladu	Nominální výnosnost			Reálná výnosnost				
			Roky			Roky				
			1	5	10	1	5	10		
Penzijní spoření dynamické	120000	12,00%	průměrné zhodnocení p.a.	4,46 %		průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %	
			vložené prostředky včetně úroků a státního příspěvku	15 418 Kč	91 792 Kč	228 342 Kč	vložené prostředky včetně úroků a státních příspěvků po odečtení inflace	14 108 Kč	78 825 Kč	168 385 Kč
			nominální zisk/ztráta	3 418 Kč	31 792 Kč	108 342 Kč	reálný/á zisk/ztráta	2 108 Kč	18 825 Kč	48 385 Kč
Stavební spoření	122400	12,24%	průměrné zhodnocení včetně státního příspěvku p.a.	4,30 %		průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %	
			vložené prostředky včetně úroků	21 277 Kč	125 899 Kč	96 567 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	19 469 Kč	108 114 Kč	85 490 Kč
			nominální zisk/ztráta	877 Kč	23 899 Kč	14 967 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-931 Kč	5 596 Kč	3 562 Kč
Spořicí účet	100000	10,00%	zhodnocení p.a.	2,50 %		průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %	
			vložené prostředky včetně úroků	102 500 Kč	113 141 Kč	128 008 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	93 788 Kč	97 158 Kč	94 397 Kč
			nominální zisk/ztráta	2 500 Kč	13 141 Kč	28 008 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-6 213 Kč	-2 842 Kč	-5 603 Kč
Termínovaný vklad	657600	65,76%	zhodnocení p.a.	4,00 %		průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %	
			vložené prostředky včetně úroků	683 904 Kč	800 071 Kč	973 409 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	625 772 Kč	687 048 Kč	717 815 Kč
			nominální zisk/ztráta	26 304 Kč	142 471 Kč	315 809 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-31 828 Kč	29 448 Kč	60 215 Kč
Celkem	1 000 000	100,00%				Reálný výnos celkem	-36 864 Kč	51 545 Kč	106 887 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování zhodnocení na základě: ARTESA. Termínovaný vklad Artesa STANDARD [online]. Praha: Artesa, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.artesa.cz/osobni-finance/sporeni/terminovane-vklady/artesa-standard/>. ASOCIACE PENZIJNICH SPOLEČNOSTÍ ČR. Zhodnocení účastnických fondů [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.apscr.cz/wp-content/uploads/2021/05/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2020-2.pdf.pdf>. STAVEBNÍ SPORITELNA ČESKÉ SPORITELNY. Díky premii od Buřinky získáte zhodnocení vkladů až 4,3 % ročně [online]. Praha: Buřinka, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.burinka.cz/aktuality/diky-premii-od-burinky-ziskate-zhodnoceni-vkladu-az-43-rocne/>. UNICREDIT BANK. Úrokové sazby [online]. Praha: UniCredit Bank, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/urokove-sazby.html>.

2. Varianta ze spořicíh a investičního nástroje – spořicí účet, stavební spoření, podílové fondy

U spořicího účtu a stavebního spoření platí to stejné jako v předchozím odstavci. Pro malé investory doporučujeme investovat do podílových fondů, neboť jsme toho názoru, že člověk, kterému jde jen o ochranu před inflací, nebude chtít vyhledávat a nakupovat jednotlivé akcie, dluhopisy či investovat do ostatních rizikových investic. Podílové fondy jsou vhodné pro pravidelné investování. Z podílových fondů se přikláníme k fondům peněžního trhu u investování do roku a k dluhopisovým případně smíšeným fondům při investování na delší období. Dále se přiklání k investování do nemovitostních fondů a komoditních fondů. Nemovitosti jsou pro investory v současné době těžce dostupnými, jejich vysoká cena a vysoké úroky na hypotečních úvěrech nevycházejí často jako vhodná investice. Investoři, kteří by jinak investovali do nemovitostí, tak mohou alespoň zvolit nemovitostní fondy. Opět se zde přikláníme k tomu, že neznalý investor nebude sám investovat do komodit, může tedy zvolit komoditní fondy. Investování alespoň malé části do komodit se může velmi hodit v dobách krize, například nyní kdy výrazně vzrostla cena ropy, ale i jiných komodit.

V následujícím modelovém příkladu (viz Tabulka 6) je zahrnuto stavební spoření a spořicí účet ve stejné výši jako v předchozím příkladu. Investice do podílových fondů je složena z investic do pěti různých fondů. Je zde zahrnut ze 70 % vyvážený dluhopisový fond, 5 % fond ropy a energetiky, 5 % zlatý fond, který investuje do drahých kovů, 15 % fond nemovitostních akcií, 5 % fond realit. Takto sestavený fond by mohl být dostatečně diverzifikovaný, přesto v případě predikce ČNB, nebude schopný inflaci překonat. Ovšem dluhopisy ani komodity nejsou vhodné na investici do 1 roku. Pokud by průměrná míra inflace za 5 a 10 let dosáhla 3 %. Bylo by takto sestavené portfolio plusové i přes záporný výnos spořicího účtu.

Tabulka 6: Modelový příklad z investičního a spořicího nástrojů

Investiční nástroj	Vložené prostředky v Kč	Podíl z celkového vkladu	Nominální výnosnost			Reálná výnosnost				
			Roky			Roky				
			1	5	10	1	5	10		
Stavební spoření	122400	12,24%	průměrné zhodnocení včetně státního příspěvku p.a.	4,30 %			průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			vložené prostředky včetně úroků	21 277 Kč	125 899 Kč	96 567 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	19 469 Kč	21 277 Kč	85 490 Kč
			nominální zisk/ztráta	877 Kč	23 899 Kč	14 967 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-931 Kč	877 Kč	3 890 Kč
Spořicí účet	100000	10,00%	zhodnocení p.a.	2,50 %			průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			vložené prostředky včetně úroků	102 500 Kč	113 141 Kč	128 008 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	93 788 Kč	97 158 Kč	94 397 Kč
			nominální zisk/ztráta	2 500 Kč	13 141 Kč	28 008 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-6 213 Kč	-2 842 Kč	-5 603 Kč
Podílové fondy	777 600	77,76%	vložené prostředky včetně úroků	792 978 Kč	913 804 Kč	1 091 046 Kč	průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			nominální zisk/ztráta	15 378 Kč	136 204 Kč	313 446 Kč	vložené prostředky včetně reálného zhodnocení	725 575 Kč	784 715 Kč	804 564 Kč
						reálný/á zisk/ztráta	-52 025 Kč	7 115 Kč	26 964 Kč	
Celkem	1 000 000	100,00%					Reálný výnos celkem	-59 169 Kč	10 386 Kč	25 250 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, výnosnost podílových fondů dle: GENERALI INVESTMENTS. Jednorázové investování [online]. Praha: Generali Investments [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.generali-investments.cz/kalkulacky/cpi-1c/#/jednorazove>, zhodnocení na základě ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. Zhodnocení účastnických fondů [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.apscr.cz/wp-content/uploads/2021/05/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2020-2.pdf.pdf>. STAVEBNÍ SPOŘITELNA ČESKÉ SPOŘITELNY. Díky prémii od Buřinky získáte zhodnocení vkladů až 4,3 % ročně [online]. Praha: Buřinka, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.burinka.cz/aktuality/diky-premii-od-burinky-ziskate-zhodnoceni-vkladu-az-43-rocne/>. UNICREDIT BANK. Úrokové sazby [online]. Praha: UniCredit Bank, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/urokove-sazby.html>

3. Varianta z investičních nástrojů – podílové fondy, kryptoměny, nemovitosti

Tato možnost je vhodnější pro investory, kteří jsou ochotni podstoupit vyšší riziko. I v této možnosti jsme zvolili podílové fondy místo investování do jednotlivých aktiv, pokud jde investorovi jen o ochranu před inflací. U podílových listů u investování do jednoho roku doporučujeme investovat do fondů peněžního trhu a místo investování do dluhopisových fondů jako v předchozí možnosti, investovat do akciového fondu. Dále pak také do komoditního fondu. Nákup nemovitostí je vhodný v současné době, kdy se navyšují úroky v hypotečních úvěrech, spíše pro investory, kteří mají vlastní zdroj financování a nejsou tak hypotékou zatíženi vůbec. Pokud tedy investor má prostředky a výnosnost nemovitosti mu vychází, může nemovitost nakoupit. V případě, že přestane být investiční nemovitost pro investora výnosná, může ji prodat. U pronájmu nemovitostí by si měl investor ve smlouvě sjednat inflační doložku, čímž bude minimálně dopady inflace zmírňovat. Ačkoliv se jedná v dnešní době spíše o spekulaci, pokud se investor nebojí rizika, může vložit část peněz do kryptoměn. Kryptoměny jsou tu krátkou dobu, ale dokážou investici velmi zhodnotit a začíná se s nimi platit v některých obchodech. Pomohou posloužit proto nejen jako ochrana před inflací, pokud by jejich zhodnocení bylo dostatečně vysoké, ale také jako ochrana před krizí.

Další alternativní možnost je znázorněna v Tabulka 7. Toto portfolio je sestaveno z čistě investičních nástrojů. V tomto modelu je nemovitostí garáž, která je nakoupena za pořizovací cenu 450 000 Kč. Není zde započítáno možné navýšení hodnoty nemovitosti, ale je zde započítána inflační doložka. Ta se navyšuje podle inflace za předchozí rok, proto v prvním roce nemá na výnosnost žádný vliv a část výnosu tak podléhá inflaci. V následujících letech pak podléhá inflaci jen v prvním roce. Za 5 a 10 let počítáme s průměrnou mírou inflace 3 % p.a., proto kromě prvního roku již není výnosnost inflací ovlivněna. Součástí výnosnosti je výše pronájmu ve výši 24 000 Kč za rok. V prvním roce bez inflační doložky dosahuje investice ztráty. V dalších letech již dosahuje vysokého zhodnocení. Další položkou portfolia je kryptoměna Bitcoin. Bitcoin v posledních letech dokázal dosáhnout velmi vysokých hodnot přes tisíce procent. Proto v tomto příkladu je počítáno jen se zhodnocením za rok 2021, které činilo 57,53 %. Pokud by takto vysokého zhodnocení dosahovalo konstantně, překonalo s přehledem predikci ČNB. Bohužel budoucnost je v tomto velmi nepředvídatelná. Poslední složkou jsou podílové fondy, které obsahují 80 % dynamického fondu, 10 % zlatého fondu, který je složen z investování do drahých kovů, 10 % fondu ropy a energetiky.

Ani takto sestavené portfolio nedokáže inflaci ČNB překonat, ovšem akcie nejsou na investování do 1 roku. Po 5 a 10 letech, kdy je průměrná míra inflace 3 %, je portfolio schopno inflaci překonat. Pokud bychom nezahrnuli kryptoměny pro jejich nepředvídatelný vývoj i tak by zůstalo portfolio protiinflační.

Tabulka 7: Modelový příklad z investičních nástrojů

Investiční nástroj	Vložené prostředky v Kč	Podíl z celkového vkladu	Nominální výnosnost			Reálná výnosnost				
			Roky			Roky				
			1	5	10	1	5	10		
Garáž	450000	45,00%	vložené prostředky včetně úroků	474 000 Kč	570 000 Kč	690 000 Kč	průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace					433 710 Kč	552 900 Kč	669 300 Kč
			nominální zisk/ztráta	24 000 Kč	120 000 Kč	240 000 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-16 290 Kč	102 900 Kč	219 300 Kč
Bitcoin	50000	5,00%	zhodnocení p.a.	57,53 %			průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			vložené prostředky včetně úroků	78 765 Kč	485 050 Kč	4 705 467 Kč	vložené prostředky včetně úroků po odečtení inflace	72 070 Kč	416 529 Kč	3 469 925 Kč
			nominální zisk/ztráta	28 765 Kč	435 050 Kč	4 655 467 Kč	reálný/á zisk/ztráta	22 070 Kč	366 529 Kč	3 419 925 Kč
Podílové fondy	500 000	50,00%	vložené prostředky včetně úroků	513 785 Kč	644 722 Kč	856 270 Kč	průměrná míra inflace p.a.	8,50 %	3,00 %	3,00 %
			vložené prostředky včetně reálného zhodnocení					470 113 Kč	553 645 Kč	631 434 Kč
			nominální zisk/ztráta	13 785 Kč	144 722 Kč	356 270 Kč	reálný/á zisk/ztráta	-29 887 Kč	53 645 Kč	131 434 Kč
Celkem	1 000 000	100,00%					Reálný výnos celkem	-24 107 Kč	523 074 Kč	3 770 659 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, výnosnost podílových fondů dle: GENERALI INVESTMENTS. Jednorázové investování [online]. Praha: Generali Investments [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.generali-investments.cz/kalkulacky/cpi-1c/#/jednorazove>, zhodnocení Bitcoinu: KURZYCZ. Bitcoin – aktuální a historické ceny kryptoměny Bitcoin [online]. Kurzy.cz, 2022 [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/komodity/bitcoin-graf-vyvoje-ceny/usd-1-rok?dat_field=01.01.2021&dat_field2=31.12.2021

5 SHRUTÍ A DOPORUČENÍ

K ochraně úspor před inflací je nutné si uvědomit, že investiční zhodnocení musí být vyšší, než je inflace. Ovšem nikdy není možné přesně říct, zda vybraný produkt dokáže inflaci pokrýt, neboť nelze předpovědět, jak vysoká bude míra inflace za několik dalších let. Jedinou výjimkou jsou protiinflační dluhopisy, případně inflační doložka u nemovitostních bytů.

Může se stát, že míra inflace dosáhne v roce 2025 na 12 % a vybraný produkt nedokáže inflaci pokrýt, protože dosahuje jen zúročení 3,5 %. Míra inflace se vypočítává zpětně a nelze se spoléhat na předchozí léta. Pokud chtějí domácnosti ochránit své úspory před inflací, mělo by jejich zhodnocení u spořicíh či investičních produktů dosahovat, alespoň přes 2 %, protože takové se snaží docílit ČNB. V roce 2021 byla inflace 3,8 %. Určená míra inflace ale nemusí být správná, protože některé položky nejsou ve spotřebním koši, také může být část inflace skryta. Za rok 2022 se předpokládá inflace 8,5 % a za rok 2023 je předpoklad 2,3 %.

Vzhledem k vývoji míry inflace se může někdy investiční či spořicí nástroj stát dobrou ochranou proti inflaci a dalším rokem již ne. Příkladem jsou termínované vklady, které za rok 2021 by ve svém nejvyšším zhodnocení inflaci překonaly a další už ne. U spořicího účtu a termínovaných vkladů záleží i na tom, v jaké instituci jsou prostředky vloženy, neboť ne všechny mají zhodnocení stejné. Spořicí účet dokáže maximálně překonat inflaci cílenou. U stavebního spoření nemá výnos stavebních spořitelen takový vliv na zhodnocení. Nejdůležitější je u něj příspěvek státu, bez něj by stavební spoření nepokrylo ani inflaci cílenou.

Ne všechny penzijní fondy jsou vhodnou ochranou před inflací. Povinně zřízené konzervativní fondy má nízké zhodnocení a dokážou ve svých maximálních hodnotách pokrýt je cílenou inflaci. Zatímco dynamické i vyvážené fondy ve svých maximálních hodnotách překonávat jak inflaci cílenou, tak i inflaci vyšší. Pokud by se naplnila predikce ČNB a inflace by byla 8,5 % za rok 2022, stále by ji pokryly. V průměrných výnosech dokážou pokrýt inflaci za rok 2021 jen dynamické fondy, cílenou inflaci i fondy vyvážené.

Vkladní knížky nejsou vhodnou ochranou před inflací, kvůli jejich velmi nízkému nebo žádnému zhodnocení.

U investičních nástrojů je velká pravděpodobnost, že dokáží pokrýt inflaci, ovšem i u nich je vysoké riziko. Proto se investor musí rozhodnout, zda je ochoten toto riziko podstoupit. Komodity, dluhopisy, akcie i fondy peněžního trhu dokáží ve svém průměru inflaci překonávat.

Akcie kvůli jejich vysokému zhodnocení se jeví jako nejvíce účinný nástroj v boji proti inflaci. I v případě vyšší inflace by ji dokázaly spíše porazit.

Investiční byty přestávají být výhodnou investicí, kvůli jejich malé návratnosti. Ta je ovlivněna především vysokými sazbami úroků u hypotečních úvěrů.

Podílové fondy, stejně tak jako životní pojištění, pokud by investovaly do akcií a dluhopisů měly by být schopny inflaci porazit. U životního pojištění je ale nižší zhodnocení než u podílových fondů, neboť se platí dvojnásobek poplatků, které zhodnocení snižují.

Spekulativní investice jako Forex, NFT a kryptoměny ochránit úspory sice dokáží, ale je zde velmi vysoké riziko propadu investice. Přesto kryptoměny mohou být vhodným platebním prostředkem v případě krize.

Domácnosti by neměly jen přemýšlet na tím, zda je investice protiinflační. Vždy by měly mít nějaké peníze likvidní, to znamená, že v případě potřeby je možné je okamžitě vybrat. K tomu je vhodné mít peníze na spořicímu účtu, ze kterého je možné peníze kdykoliv vybrat. Zbytek peněz, které se nepotřebují okamžitě, je lepší investovat, případně vložit do spořicímu produktů.

Při ochraně úspor záleží i na finančních možnostech člověka, proto nelze nikdy přesně doporučit, kde peníze vložit. Pokud chce člověk jen ochránit své úspory, může si vystačit pouze se spořicímu produkty, ale musí počítat s rizikem, že spořicí produkty nemusí inflaci celou překonat. Ani investiční produkty nejsou zárukou překonání inflace.

V případě použití jen spořicímu produktů doporučujeme penzijní spoření, stavební spoření, spořicí účet, termínované vklady. Investoři, kteří chtějí vyšší zhodnocení a nebojí se již využít investiční produkty, mohou investovat do podílových fondů, spořicímu účtů a stavebního spoření. A pokud mají investoři vyšší kapitál pak mohou využít čistě investičních produktů a investovat do podílových fondů, kryptoměn a nemovitostí.

V první variantě modelových příkladů vychází jako nejlepší ochrana před inflací dynamické penzijní spoření se svými státními příspěvky, které překonává i predikci ČNB na rok 2022. Stavební spoření i termínované vklady pouze zmírňují dopad inflace. Spořicí účet inflaci nepřekonává, ale je velmi likvidní, je vhodný pro prostředky, které je nutné mít k dispozici. Toto portfolio snižuje dopad inflace ve výši 8,5 % a inflaci ve výši 3 % p.a. úspěšně překonává.

Ve druhé variantě jsou zvoleny podílové fondy, které jsou složeny ze 70 % vyváženého dluhopisového fondu, 5 % fondu ropy a energetiky, 5 % zlatého fondu, 15 % fondu nemovitostních akcií, 5 % fondu realit, tak aby byly dostatečně diverzifikovány. Přestože jsou podílové fondy vhodné pro pravidelné investování, byl zvolen v modelovém příkladu vklad jednorázový, jelikož byly k dispozici prostředky ve výši 1 milionu korun. V této variantě jsou také spořicí účet a stavební spoření, u kterých platí to, co v předchozím odstavci. Predikci ČNB zvolené podílové fondy nepřekonávají, ale zmírňují ji. Inflaci ve výši 3 % p.a. úspěšně překonávají jak samotné podílové fondy, tak i celé portfolio.

V poslední variantě překonávají predikci ČNB jen kryptoměny a portfolio jen zmírňuje dopad inflace. Pokud by byla stále inflace ve výši 8,5 % i další roky, uvedená nemovitost by ji vlivem inflační doložky dokázala překonat. Nemovitost tak v příkladu překonává uvedenou inflaci ve výši 3 % p.a. I podílové fondy složené z 80 % dynamického fondu, 10 % zlatého fondu, 10 % fondu ropy a energetiky již jsou schopné 3% inflaci překonat. Portfolio inflaci ve výši 3 % p.a. překonává.

Jak již bylo zmíněno, uvedené nástroje nemusí být ani tak schopny inflaci překonat, neboť se míra inflace mění. Mění se ale i úrokové sazby, takže se naopak může stát, že inflaci pokryjí.

ZÁVĚR

Hlavním cílem práce bylo vymezit alternativní možnosti ochrany úspor před důsledky inflace. Práce měla vycházet z příčin a důsledků inflace a u jednotlivých možností spoření a investic vymezit jejich výhody, rizika a možné zhodnocení.

Nejprve byla definována inflace jako opakovaný růst většiny cen v dané ekonomice. Poté byly popsány možnosti výpočtů inflace, mezi které patří CPI, ICD a PPI. Dále byly druhy inflace rozvětveny. Nejdříve podle míry růstu na mírnou, pádivou a hyperinflaci, poté podle patrnosti na otevřenou, skrytou a potlačenou, a nakonec podle očekávání na anticipovanou, neanticipovanou a setrvačnou inflaci.

Příčiny inflace byly rozděleny podle keynesiánského přístupu na poptávkou a nabídkovou inflaci. Poptávková inflace nastává, pokud se zvýší agregátní poptávka a ekonomika je na hranicích produkčních možností. Nabídková inflace nastává při zvýšení cen vstupů do výroby. Podle monetaristického přístupu je příčinou inflace rychlejší růst peněz než růst reálného produktu.

Následně byly důsledky inflace vymezeny na pozitivní a negativní. S těmi souvisí i redistribuční efekt, který má za následek přesun bohatství od jedné skupiny subjektů k jiné. Mezi nejpodstatnější důsledek, vzhledem k cíli práce, je snižování kupní síly peněz.

Proto aby bylo možné zjistit, jak vysoké zhodnocení je nutné k tomu, aby byly úspory chráněny před inflací, bylo nutné nejdříve vysvětlit, že Česká národní banka usiluje o splnění inflačního cíle, který je v současné době 2 %. Toleranční pásmo je nastaveno na 1 % směrem nahoru i dolů. K tomu, aby se inflační cíl naplnil, používá nástroje měnové politiky.

Pro ochranu úspor před inflací je možné spořit nebo investovat. Zatímco spoření je téměř bezrizikové a jeho výnos je předem známý, investování výnos odhaduje a jeho riziko je vyšší. Investování ale dosahuje vyšších potenciálních výnosů. Mezi varianty spoření patří penzijní spoření, stavební spoření, spořicí účty, termínované vklady a vkladní knížky. Do variant investování byly zahrnuty akcie, dluhopisy, podílové fondy, komodity, zahraniční měny, nemovitosti, životní pojištění, kryptoměny a nezaměnitelné tokeny.

Domácnosti nejvíce nechávají své úspory na běžných účtech. Jak bylo řečeno v úvodu této práce, jejich úspory tak zůstávají nezhodnocené a ztrácejí tak svoji kupní sílu. Z analýzy grafů

vyplývá, že každým rokem přibývá více úspor domácností na běžném účtu. Zároveň se zvyšují investice do akcií.

Riziko u spoření je sníženo především proto, že vklady jsou ze zákona pojištěny. Na penzijní spoření a stavební spoření přispívá stát, což je velkou výhodou a přidává jim tak na zhodnocení. Největší výhodou u spoření je, že je výnos předem znám. Reálný výnos určit dopředu nelze. Mezi nevýhody u většiny spořicích produktů patří zejména vázací doba. Další nevýhoda je u předčasného výběru, kdy příspěvky od státu propadají.

Investiční produkty mají výhodu oproti spořicímu produktům ve svém zhodnocení. Zároveň, jak již bylo zmíněno, u investování není výnos předem znám. Riziko je zvýšeno, protože vklady nejsou ze zákona pojištěny. Také je velké riziko u nových nástrojů jako kryptoměny a NFT, které mají jen velmi krátkou historii. Riziko je zvýšeno i u komodit a zahraničních měn, kde je pohyb jen těžko předvídatelný. Velká výhoda je u nemovitostí, kde je možná protiinflační doložka, a u protiinflačních dluhopisů. V tomto případě je jasné, že inflaci překonají. U nemovitosti nastává riziko, že byt nebude pronajat a v tom případě je protiinflační doložka irelevantní. Protiinflační dluhopisy mohou být zase vydané společnostmi, která nebude schopná je platit.

K analýze toho, zda spořicí či investiční produkty dokáží inflaci překonat, bylo zapotřebí nejdříve popsat vývoj míry inflace v jednotlivých letech a následně bylo zjištěno, že inflace za rok 2021 byla 3,8 % a ČNB prognóza za rok 2022 je 8,5 %.

Komparací míry inflace se zhodnocením spořicích produktů bylo zjištěno, že jako nejvhodnější ochrana úspor před inflací ze spořicích produktů je stavební spoření a dynamické penzijní fondy, případně termínované vklady. Tyto varianty dosahují nejvyššího zhodnocení ze spořicích produktů. Nevhodnou ochranou jsou pak vkladní knížky. Spořicí účty jsou nejvíce vhodné pro likvidní rezervu.

Investiční produkty mají dostatečně vysoké zhodnocení, aby inflaci překonaly. Ovšem může se stát, že budou ztrátové a dopad pak může být horší než inflace samotná. Z investování je nejvhodnější varianta ochrany úspor investování do akcií, které dokážou dlouhodobě překonávat i vyšší míry inflace. Další vhodné investice jsou i do dluhopisů, a především do dluhopisů protiinflačních. Investiční byty jsou vhodná ochrana, pokud má investor vlastní financování a sjedná si ve smlouvě o pronájmu inflační doložku. Podílové fondy, které jsou

z velké části složené akciemi, by měly úspory také ochránit. Investice do akcií jsou na delší časový horizont.

Nevhodnou ochranou úspor je investice do zahraničních měn neboli do Forexu, kde je tak vysoké riziko propadu investice, že téměř každý přijde o své vklady. Kryptoměny mají vysoký potenciál, protože se s nimi začíná platit v obchodech. Přestože se jedná o spekulaci, může být část, o kterou se nebojí investor přijít, vložena právě do kryptoměn, které mohou dosahovat vysokých procent zhodnocení. S NFT se pojí spíše vlastnické právo, nejsou vhodné jako ochrana úspor.

Na základě těchto poznatků byly navrženy tři varianty možností ochrany úspor proti inflaci. Jedna varianta čistě ze spořicíh produktů – penzijní spoření, stavební spoření, spořicí účet, termínované vklady. Tato varianta porazila průměrnou míru inflace ve výši 3 % p.a. Míru inflace ve výši 8,5 % z těchto produktů překonalo jen dynamické penzijní spoření. Druhá varianta jako mix investičního a spořicíh produktů – spořicí účet, stavební spoření, podílové fondy. Tato varianta také míru inflace ve výši 8,5 % nepřekoná. Při průměrné míře inflace ve výši 3 % p.a. je již protiinflační. Třetí varianta – podílové fondy, kryptoměny, nemovitosti. V této variantě je se svým vysokým zhodnocením již v prvním roce kryptoměna Bitcoin protiinflační. Nemovitost se stává protiinflační až v dalších letech, kdy je již zahrnuta inflační doložka za předchozí roky. Podílové fondy jsou v dalších letech již také protiinflační. Bylo také upozorněno, že míra inflace se mění, takže ani doporučené produkty nemusí být vždy schopny inflaci překonat.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ARTESA. *Termínovaný vklad Artesa STANDARD* [online]. Praha: Artesa, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.artesa.cz/osobni-finance/sporeni/terminovane-vklady/artesa-standard/>
- [2] ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. *Zhodnocení účastnických fondů* [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.apscr.cz/wp-content/uploads/2021/05/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2020-2.pdf.pdf>
- [3] BANK OF ENGLAND. *What are cryptoassets (cryptocurrencies)?* [online]. London: Bank of England, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/what-are-cryptocurrencies>
- [4] BBC. *What are NFTs and why are some worth millions?* [online]. London: BBC, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/technology-56371912>
- [5] BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA a Dana STARÁ. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.
- [6] BUDÍK, Josef. *Finanční investování*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2011. ISBN 978-807-4080-470.
- [7] CMC Markets. *What are cryptocurrencies?* [online]. London: CMC Markets, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.cmcmarkets.com/en/learn-cryptocurrencies/what-are-cryptocurrencies>
- [8] CREDIT SUISSE RESEARCH INSTITUTE. *Returns Yearbook 2022 Summary Edition* [online]. Switzerland: Credit Suisse Research Institute, 2022 [cit. 2022-03-22]. ISBN 978-3-033-09081-1. Dostupné z: <https://www.creditsuisse.com/media/assets/corporate/docs/about-us/research/publications/credit-suisse-global-investment-returns-yearbook-2022-summary-edition.pdf>
- [9] ČERNOHORSKÝ, Jan. *Finance: od teorie k realitě*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-802-7122-158.

- [10] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Cílování inflace v ČR*. [online]. Praha: ČNB, ©2021 [cit. 2021-11-16]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/cilovani/>
- [11] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Co to je inflace?* [online]. Praha: ČNB, ©2022a [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>
- [12] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Současná inflace – Vše, co o ní potřebujete vědět*. [online]. Praha: ČNB, ©2022c [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/tema-inflace/index.html>
- [13] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Prognóza ČNB – zima 2022* [online]. ČNB, 2022d [cit. 2022-03-22]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/prognóza/>
- [14] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Slovník* [online]. ČNB, 2022b [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/obecne/slovník/index.html>
- [15] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 240/2013 Sb. o investičních společnostech a investičních fondech. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-240>
- [16] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 42/1994 Sb., zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-42>
- [17] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 427/2011 Sb., zákon o doplňkovém penzijním spoření. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-427>
- [18] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 96/1993 Sb., zákon o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. [cit. 2022-04-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-96>
- [19] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Spoření České spořitelny* [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-06-12]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/sporeni/sporeni-cs>

- [20] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výherní vkladní knížka* [online]. Praha: Česká spořitelna, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/sporeni/vyherni-vkladni-knizka>
- [21] ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výherní vkladní knížka* [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/sporeni/vyherni-vkladni-knizka>
- [22] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Inflace, spotřebitelské ceny* [online]. Praha: ČSÚ, ©2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebiteleske_ceny
- [23] GENERALI INVESTMENTS. *Jednorázové investování* [online]. Praha: Generali Investments [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: <http://www.generali-investments.cz/kalkulacky/cpi-1c/#/jednorazove>
- [24] GLADIŠ, Daniel. *Naučte se investovat. 2., rozš. vyd.* Praha: Grada, 2005. ISBN 978-80-247-1205-5.
- [25] HELLO BANK. *Řekněte Hello spoření s jedinečným úrokem* [online]. Praha: Hello bank!, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.hellobank.cz/nabidka/sporeni/>
- [26] JANDA, Josef. *Spořit nebo investovat?. 3. zcela přepracované vydání.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4736-709.
- [27] JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice II: Měnová a kurzová politika.* Praha: Grada, 2013. ISBN 978-802-4745-169.
- [28] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie. 3., aktualizované a rozšířené vydání.* Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.
- [29] KOHOUT, Pavel. *Investice: nová strategie.* Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-2101-4.
- [30] KURZYCZ. *Bitcoin – aktuální a historické ceny kryptoměny Bitcoin* [online]. Kurzy.cz, 2022 [cit. 2022-04-24]. Dostupné z: https://www.kurzy.cz/komodity/bitcoin-graf-vyvoje-ceny/usd-1-rok?dat_field=01.01.2021&dat_field2=31.12.2021

- [31] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2020* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2021 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-048-4. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2020_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v02.pdf
- [32] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2012* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2013 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-85045-45-1. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_2012_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2012-v02.pdf
- [33] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2013* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2014 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-85045-63-5. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_2013_v3.pdf
- [34] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2014* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2015 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-85045-79-6. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2014_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2014_v-02.pdf
- [35] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2015* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2016 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-85045-91-8. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2015_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-v-roce-2015_v2.pdf
- [36] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2016* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2017 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-001-9. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2016_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v02.pdf
- [37] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2017* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2018 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-012-5. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2017_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v03.pdf

- [38] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2018* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2019 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-030-9. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2018_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v02.pdf
- [39] MINISTERSTVO FINANČÍ ČR. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2019* [online]. Praha: Ministerstvo financí, ©2020 [cit. 2022-02-11]. ISBN 978-80-7586-041-5. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zprava_2019_Zprava-o-vyvoji-financniho-trhu_v04.pdf
- [40] MODRÁ PYRAMIDA. *Úrokové sazby* [online]. Praha: Asociace penzijních společností ČR, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.modrapyramida.cz/sazebniky/urokove-sazby#sporiciurokovesazby>
- [41] MONETA. *Co je komodita?* [online]. Praha: Česká spořitelna, 2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/co-je-komodita>
- [42] MONETA. *Spořte s vyšším úrokem bez podmínek* [online]. Praha: Česká spořitelna, 2021 [cit. 2021-06-12]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/sporeni-a-investice/sporici-ucet>
- [43] NEY. *Termínovaný vklad s úrokem až 4,4 % p.a.* [online]. Praha: NEY spořitelní družstvo, 2022 [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.ney.cz/terminovany-vklad>
- [44] POŠTOVNÍ SPOŘITELNA. *Vkladní knížka* [online]. Praha: ČSOB, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.postovnisporitelna.cz/portal/zhodnoceni/vkladni-knizka>
- [45] ROGERS, Jim. *Žhavé komodity: jak může kdokoliv investovat se ziskem na světových trzích*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-802-4723-426.
- [46] STAVEBNÍ SPOŘITELNA ČESKÉ SPOŘITELNY. *Díky prémii od Buřinky získáte zhodnocení vkladů až 4,3 % ročně* [online]. Praha: Buřinka, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.burinka.cz/aktuality/diky-premii-od-burinky-ziskate-zhodnoceni-vkladu-az-43-rocne/>
- [47] SYROVÝ, Petr a Tomáš TYL. *Osobní finance: řízení financí pro každého*. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-802-7128-860.

- [48] SYROVÝ, Petr. *Investování pro začátečníky*. 3. zcela přepracované vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-802-7100-927.
- [49] TŮMA, Aleš. *Průvodce úspěšného investora: vše, co potřebujete vědět o fondch* [online]. Praha: Grada, 2014 [cit. 2021-12-29]. ISBN 978-802-4794-082. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/pruvodce-uspesneho-investora-706919/>
- [50] TYL, Tomáš. *10 způsobů, jak se (ne)nechat připravit o peníze* [online]. Praha: Grada, 2013 [cit. 2022-01-05]. Osobní a rodinné finance. ISBN 978-802-4779-133. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/10-zpusobu-jak-se-ne-nechat-pripravit-o-penize-717625/>
- [51] UNICREDIT BANK. *Úrokové sazby* [online]. Praha: UniCredit Bank, 2021 [cit. 2021-12-06]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/urokove-sazby.html>
- [52] VLČEK, Josef. *Ekonomie a ekonomika*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.

PŘÍLOHY

Příloha A - Zhodnocení účastnických fondů	68
---	----

PŘÍLOHA A - ZHODNOCENÍ ÚČASTNICKÝCH FONDŮ

ASOCIACE
PENZIJNÍCH
SPOLEČNOSTÍ ČR

ZHODNOCENÍ ÚČASTNICKÝCH FONDŮ

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	KUMULATIVNĚ OD ZALOŽENÍ (%)
		v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	v % p. a.	
ALLIANZ PS	PKF	1,44	1,31	1,22	-0,04	-1,63	0,30	2,24	1,20	6,15
	Vyvážený ÚF	1,67	2,12	3,18	2,21	-0,72	-3,62	9,95	4,55	20,45
	Dynamický ÚF	1,76	2,78	4,98	1,51	4,07	-6,86	15,77	7,56	34,54
AXA PS	PKF	0,49	2,67	0,59	0,02	-1,38	-0,84	1,20	0,64	3,39
	Dluhopisový ÚF	0,54	3,61	-0,23	0,43	-1,33	-0,91	1,38	1,65	5,17
	Vyvážený ÚF ¹	N/A	N/A	2,02	4,48	-0,10	-4,24	11,17	5,19	19,24
	Akciový ÚF ²	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	14,41	14,41
Conseq PS	PKF	0,69	1,39	0,51	0,09	-0,90	-0,98	1,47	0,42	2,56
	Dluhopisový ÚF	3,40	5,00	0,60	1,61	-1,04	-0,09	4,84	1,23	17,27
	Globální akciový ÚF	19,53	12,71	-0,08	10,81	9,96	-9,69	18,96	-3,92	75,81
ČS PS	PKF	0,44	1,34	0,50	-0,05	-0,62	0,19	2,59	1,02	5,52
	Vyvážený ÚF	0,41	4,11	-0,23	5,17	3,70	-3,12	10,42	4,64	27,36
	Dynamický ÚF	0,17	7,02	-1,04	7,42	8,20	-6,08	18,75	6,14	45,98
	Etický ÚF ³	N/A	N/A	N/A	N/A	1,00	-1,56	6,15	3,90	9,65
ČSOB PS	PKF	0,94	2,68	1,35	0,00	-0,94	-0,83	2,15	1,54	6,68
	Vyvážený ÚF	0,70	3,77	3,55	3,11	2,63	-6,32	12,96	4,21	26,88
	Dynamický ÚF	0,66	3,28	7,66	5,36	5,53	-10,09	25,31	6,51	49,34
	Garantovaný ÚF	1,10	1,65	0,87	-0,47	-1,41	-1,23	1,72	1,14	3,04
	Pro penzi ÚF ⁴	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	0,64
NN PS	PKF	0,27	0,61	1,15	0,21	-1,93	-0,07	1,26	1,36	2,85
	Růstový ÚF ⁵	N/A	N/A	-11,53	9,35	14,04	-9,22	17,58	-2,20	15,17
	Spořicí (Vyvážený) ÚF ⁶	N/A	N/A	-0,50	2,44	-0,99	-4,42	9,12	2,79	8,20
KB PS	PKF	0,36	1,33	0,36	-0,15	-1,57	-0,83	1,49	0,77	1,74
	Vyvážený ÚF	1,07	3,54	1,57	-0,84	2,90	-6,41	10,08	2,51	14,55
	Dynamický ÚF	2,16	5,81	1,60	0,87	7,51	-9,51	16,42	3,42	29,74
	Spořicí ÚF ⁷	N/A	N/A	0,02	0,45	-1,39	-2,65	2,54	0,91	0,14
	Peněžní ÚF ⁸	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	0,27	0,25
Generali (dříve PS ČP)	PKF	2,46	0,87	0,97	-0,14	-0,30	-0,34	1,44	0,53	5,61
	Spořicí ÚF	2,94	2,42	1,17	0,80	0,00	-1,35	3,45	0,86	10,67
	Vyvážený ÚF	3,60	2,45	0,54	3,48	4,10	-4,85	10,5	3,13	24,67
	Dynamický ÚF	3,53	1,84	-0,32	6,36	8,20	-9,13	17,91	5,38	36,60

¹ fond funguje od 3/2015

² fond funguje od 11/2017, výnos za 2017 byl zajištěn dotací od penzijní spol.

³ fond funguje od 1/2015, je nástupcem zrušeného smíšeného fondu AXA, jeho výnos je započítán

⁴ fond funguje od 11/2014

⁵ fond funguje od 8/2015

⁶ fond funguje od 12/2019

⁷ fond funguje od 5/2020

⁸ fond funguje od 8/2020

N/A – data pro období nejsou k dispozici z důvodu neexistence fondu